

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Közgyűlés után.

Vármegyénk belső békéje a királyi biztos futása után a múlt héten lezajlott közgyűlésig nem tudott teljesen helyreállni. Befészkelte magát hozzánk a bizalmatlanság, a társadalmi békétlenség.

A politikai ellentétek eltűntek, mert a darabontok alatt nem a napi politika, hanem magasabb nemzeti szempontok hozták össze az előbbi ellenfeleket. De ha együtt érzett is az egész vármegye a nagy elvek szolgálatában, a vélemények és törekvések nagyon divergáltak az autonomia speciális belső kérdéseiben.

Izzottak a kedélyek hónapokon keresztül. Az ellenállás alatt összegyűlt keserűség nem tűnt el a szívekből és sokáig az a hangulat uralkodott, amelyet a nemzet érdekeivel szembe helyezkedő kormány és áruló bandája keltettek a hazafiakban.

Aki nem csak szemlélője volt az abszolutisztikus törekvéseknek, hanem érezni tudta azt a megalázó garázdálkodást, amely ránk uszította a bérenchadát; aki visszatekintett a múltba s észrevette, hogy egy sötét árny kelt ki ismét dohos kriptájából, hogy megcsufolja ideáljainkat, százados törekvéseinket; széttépje törvénykönyveinket és rabszolgájává aljasítson egy szabad nemzetet: az nem csodálkozik afelett, hogy a bilincseitől megszabadult kéz ökölbe szorult és elemi erővel tört ki a harag; egyetlen vágy, egy gondolat vette át a vezető szerepet: a megtorlás, a boszu.

A zsoldosok, a felkinálkozók, a nagy darabontok gondoskodtak arról, hogy megmentsék a bőruket. Csak a megvetés éri őket uton s az örök lelkiismeret kíséri végig az életen. A legnagyobb bűnösök megmenekültek magas nyugdíjakkal. Judás pénzzel. Akit a felkinálkozók közül el tudott érni az általános felháborodás, azt lesújtotta a nemzet haragja úgy, hogy örökké hordozni fogja a Kain bélyegét. A köz-

vélemény kereste a bűnösöket, hogy végig korbácsoljon minden árulót. És a felzaklatott, felingerelt hazafias érzés nem ismer határokat. Nem keresi: hol végződik a bűn, hol kezdődik a hiba; nem keresi a határvonalakat az árulás, a felreértés, a tévedés között; nem vizsgálja a pszichológiai okokat, nem talál enyhítő körülményt, nem osztogat amnestiát. Büntetni akar, mert a büntetés nem csak megtorlás, hanem elrettentés, példa a jövőre.

Az önvédelem jogosultságának határait nem tudta még kijelölni semmiféle definíció. A törvény is kénytelen büntetlenül hagyni azt, ha az életében és vagyonában fenyegetett ember tullepi a jogos önvédelem határait. A nemzet az árulás büntetését önvédelemnek tekinti és hiábavaló minden bölcs tanács, ennek az önvédelemnek a határait a felháborodás és a felséges harag kitágítja s kiterjeszti a legszűz hibáig.

Az idő azonban jó tanácsadó. Lassanként kibontakozik a higgadt megfontolás, amely mérlegel erényt és hibát, bünt és tévedést; megtalálja a helyes utat és megbecsüli az emberekben az egyéni értéket, a kiválóság mellett nem akarja látni a gyarló tévedést.

Nem gyengeség ez, hanem bölcsesség.

Zalavármegye belső életében nagy lépést jelent a múlt héten lezajlott közgyűlés, mert ráléptünk a békesség felé vezető útra s vezéreink mentek előre jó példával. Eljutottunk az ellenállás történetének utolsó előtti fejezetéhez.

Az utolsó fejezetben még viharok keletkezhetnek, de azután tisztán fog állni az igazság, hogy ebben a vármegyében félreértés, hiba, gyengeség fordulhatott elő, de árulás nem történt.

* * *

Zalavármegye alispánt választott magának. Árvay Lajos, a vármegye eddigi főjegyzője foglalta el azt a díszes helyet,

amelynek fényét és tekintélyét nem tudta elhomályosítani, lerángatni az idő, az áldemokraták áskálódása és az állami mindenhatóság hiveinek gyűlölete.

Az alispáni állás tekintélye a nemzet történetének talajából nőtt ki. Nem alapszik magas címea, királyi kegyen, nagy fizetésen, hanem századokra visszanyúló hagyományokon, amelyek apáról fiúra szállva fenntartották azt a tudatot, hogy a vármegye első embere az alispán.

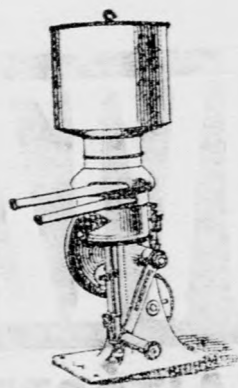
A tekintély a legsúlyosabb teher s a legnagyobb adósság, amit férfi magára vehet. A tekintély több a hatalomnál, mert a hatalom szava csak rideg parancs, a tekintély parancsszavát pedig beragyogja a közbizalom, amely a legnagyobb jutalma a férfinak.

Magyarország egész kormányzati rendszerében a legfontosabb az alispán helye. Az az ütközője minden érdeknek, az a közvetítője felfelé és lefelé minden intézménynek és rendelkezésnek, amely az ellentétes érdekeket kiegyenlítheti. Közéletünknek nincs egyetlen zuga, ahová az alispán keze el nem érhet. Belenyulhat a gazdasági és kulturális fejlődésbe, vezetheti a társadalmat, irányt szabhat annak a nagy gépezetnek, amely egy vármegyét igazgat s a haza és népének jólétét van hivatva szolgálni.

A tekintély szívvél és mély bölcsességgel áll a tömegek felett; a kormányzó erős kézzel, fegyelmezett aggyal, vasakarattal nyul bele az élet forgatagába.

Zalavármegye új alispánjának élete nyitott könyv mindnyájunk előtt. Tehetségeit, vasakarát, erős kezét ismerjük mindnyájan. Most olyan helyre állította a vármegye közönsége, ahol képességeit érvényesítheti.

És kívánjuk, hogy kiváló képességeivel, állásának tekintélyével állítsa vissza a vármegyének belső békéjét; sikerüljön neki eloszlanni minden félreértést és bizalmat-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozyár Fuchs és Schlichter, BUDAPEST, VI. László-utca 7.

Különlegességek:

„Svéd Globe Separator.”

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

kézierő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszkozyeket tejszállításhoz, vaj- és sajtyártáshoz legelőnyösebben szállít

Vajkivitel:

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

lanságot, amely sokszor a vármegye bizalmának letéteményesei ellen fordult.

Nem kis munkára vállalkozott s nehéz időben ült az alispáni székbe. Egyik oldalán a darabontok által reánk hagyott emlékek kísértének, másik oldalán a jövő bizonytalansága lebeg. Rövid idő alatt súlyos megpróbáltatások következhetnek, amelyek ismét előtérbe állítják a vármegye ellenálló erejét.

Ezt az erőt kell már most gyűjteni, ébren tartani és növelni. Ez a feladat is az alispánra hárul, hogy békét teremtsen, mert harcra készülünk.

A közpályán működő férfiú céltábla, amely felé röpi a nyíl, de körülöngi a szolgálalkú hízelkedés is.

Bölcsen cselekszik, aki a nyilat könnyelműen ki nem lövi s önérzetesen, aki a dicsimnuszokkal fukarkodik. Aki az érdemek előtt behunyja a szemét, bünt követ el; akit elvakít a hatalom fénye, az szolgálalek.

Mi tudjuk azt, hogy Zalavármegye új alispánja a közpályán való szereplését így kívánja megítélni. Így üdvözli a szerény lap is, amelynek egy célja van csak: a vármegye közérdekeinek szolgálata. Ok nélkül nem lövünk el nyilat; minden igaz érdem előtt meghajtjuk a zászlót és mindig magasztalni fogjuk azt, aki a közérdeket szolgálja.

Adja az Isten, hogy mindig egy uton járassunk Zalavármegye új alispánjával.

Zalavármegye közgyűlése.

Lezajlott a választó közgyűlés, amely elé vára-kozással tekintett a vármegye egész közönsége. A helyzet csak vasárnap alakult ki teljesen. Előző napokban még tartotta magát az a hír, hogy a választás elhalasztása van tervbe véve; vasárnap délután azonban minden vitás kérdés kiegyenlített. Mindenki azt hiszi és talán jogosan, hogy a béke megteremtése s az ellentétek kiegyenlítése gróf Batthyány Pál főispánunk érdeme, aki arra törekedett, hogy a vármegye belső békéje helyreálljon. Fényes eredményt ért el. Sikerült mindenkit úgy hangolni, hogy a választások nagyobb emóció nélkül eshettek meg. Thassy Lajos zalaegerszegi főszolgabíró a főjegyzői állásra beadott pályázatát a békesség kedvéért visszavonta s így senkinek sem volt már ellenjelöltje, csak két árvaszéki aljegyző állt egymással szemben.

A közgyűlésnek csak egy pontja keltett izgatottabb vitát s azt: a tapolcai és letenyei járások tisztviselőinek fegyelmi ügye, amelyről alább hozunk részletes tudósítást.

A törvényhatósági bizottsági tagok nagy számban jöttek be a közgyűlésre. Sokan voltak azonban, akik a békesség hírének nem nagyon örültek, mert egy békés közgyűlés kedvéért be sem jöttek volna.

Zsufolva volt a terem már kilenc óra után. A karzat is megtelt. Érdeklődéssel hallgatta végig a közgyűlést gróf Batthyány Pál urasszony öméltsága, főispánunk neje is.

A közgyűlés lefolyásáról a következő részletes tudósítást adjuk:

A tisztikar — a hagyományos szokáshoz híven — közgyűlés előtt a főispáni irodában üdvözölte gróf Batthyány Pál főispánt.

Gróf Batthyány Pál főispán a tisztikar kíséretében 10 órakor lépett a terembe. A főispánt most is, mint mindig, ahányszor daliás alakja a nyilvánosság előtt megjelenik, lelkes éljenzés fogadta.

A póttárgysor felolvasása után az alispáni jelentésre került a sor, amely a szokáshoz híven kinyomtatva, a közgyűlési meghívóval a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldött, tehát a közgyűlés azt tudomásul vette.

Az alispáni jelentés kapcsán Koller István a szégyentábla felállítására iránt interpellálta meg az alispánhelyettes főjegyzőt. A törvényhatósági bizottság tudvalevőleg elrendelte, hogy a vármegyehez előcsarnokában egy fekete márványtábla állíttassék fel, amelybe a királyi biztos által összehívott közgyűlésen megjelent bizottsági tag neve bevéssék. A tábla felállítására a közgyűlés egy bizottságot küldött ki; Koller István tehát azt kérdezi, hogy a törvényhatósági bizottságnak ez a határozata miért nincs végrehajtva. — Árvay Lajos alispánhelyettes főjegyző jelenti, hogy a tábla felállítására vonatkozó határozat megfellebbeztetett s a miniszter a fellebbezésre vonatkozólag még nem határozott. — Koller István a választ tudomásul veszi; indítványozza azonban, hogy a közgyűlés írjon fel a belügyminiszterhez az ügy mielőbbi elintézése iránt.

A tárgysorozat első pontjai a választások voltak. A kijelölő bizottság megalakításán, a közgyűlés annak működése alatt rövid ideig szünetelt. A kijelölés egy negyed órát vett igénybe.

Gróf Batthyány Pál főispán a közgyűlés újból való megnyitása után kihirdeti, hogy az alispáni állásra az egyetlen pályázó Árvay Lajos főjegyző. Többszörösen megújuló éljenzés és taps tört ki, amire a főispán Árvay Lajost a vármegye egyhangulag megválasztott alispánjának jelentette ki. Az új alispán az esküt azonnal letette s rövid szavakkal megköszönte a vármegye bizalmát. „Biztosítom — ugymond — a tekintetes törvényhatósági bizottságot, hogy hálám a megtisztelő bizalomért örök marad. Minden érdemet, tehetséget és képzettségemet a vármegye jólétének előmozdítására fogom felhasználni.”

Az ismételt felhangzó éljenzés után Barcza László emelkedett szólásra s a következőket mondta: Engedtesse meg nekem, hogy a vármegye új alispánjának szavaira a törvényhatósági bizottság tagjai részéről viszhangot adjak. Nem mindennapi dolog az, mikor a vármegye magának alispánt választ. Az alispánnak olyan férfiúnak kell lenni, akiben a vármegye minden tekintetben megbizik. Minden nyájnak olyan vezére, amilyent megérdemel; de viszont a nyájnak gondoskodnia kell arról, hogy méltó és érdemes vezért kapjon. Üdvözli Árvay Lajost, akiben a méltó vezért látja. Ember hiba nélkül, fény árny nélkül nincs. Gáncsot keresni mindenütt lehet, de ő azt vizsgálja: mivel érdemelte ki Árvay Lajos azt a bizalmat, amely a törvényhatósági bizottság lelkesedésében megnyilvánult. Az új alispán hosszú közpályája miatt példája volt a kötelességtudásnak, amellyel a tisztikart kitartó munkára ösztönözte. Képzettségéről tanúságot tesznek azok a remek határozatok, amelyek az ellenállás alatt ő fogalmazott. A mult idők szomorú tapasztalatai megacélozták a lelkét, hogy helyes irányban vezethesse a vármegye igazgatását. Kívánja, hogy az Isten adjon neki erőt és kitartást, hogy a vármegye szeretetét önmaga iránt folytonosan fokozhassa.

Az alispán választás lezajlása után egyhangú felkiáltással, hatalmas éljennel egyhangulag megválasztotta a közgyűlés főjegyzővé Czukelter Lajos I. o. aljegyzőt, aki három évtizedet meghaladó időt töltött már el az alispáni hivatalban. Czukelter Lajos helyére Bódy Zoltán s ennek

helyére Bubicz Tivadar aljegyzők léptek elő egyhangú választás után. Az így megüresedett III. o. aljegyzői állásra dr Huszár Pál tb. szolgabíró választották meg, szintén egyhangulag.

Az árvaszéknél megüresedett II. o. aljegyzői állásra a kijelölő bizottság első helyen dr Marik Pál és második helyen Fangler Béla III. o. aljegyzőket jelölte. Ez volt az egyetlen tisztviselői állás, amelyet névszerű szavazással töltöttek be. Leadtak összesen 202 szavazatot, amelyből Fangler Béla 132-öt, dr Marik Pál pedig 70-et kapott, tehát Fangler Béla 62 többséggel választott meg.

Gróf Batthyány Pál főispánna történt kinevezetése és dr Gyömörey Vince lemondása folytán a közigazgatási bizottságban két hely üresedett meg, amelyekre Hertelendy Ferenc és Bosnyák Géza választották meg. Hertelendy Ferenc 75, Bosnyák Géza 60, Csértán Károly nyug. alispán szintén kapott 45 szavazatot.

A központi választmányban megüresedett két tagsági helyre dr Bárdi Ferencet és Hayden Sándort választotta meg a közgyűlés.

A választások után a póttárgysor egy pontjára került a sor, amelyet a bizottsági tagok óhaja folytán gróf Batthyány Pál főispán a rendes tárgysor előtt tűzött tárgyalásra. Előrelátható volt, hogy ez a tárgy, amely az alkotmányvédő bizottságnak Szentmiklóssy Gyula tapolcai és Merkly Antal letenyei főszolgabírók felelősségre vonása iránt beadott indítványát tartalmazta, izgatott vitát fog kelteni.

A dolog előzményei a darabont kormány s az ellenállás idejére nyulnak vissza. Kristóffy ugyanis beszüntette Zalavármegye állami javadalmazását s a tisztviselők az állampénztárból nem kaptak fizetést. A tisztviselők fizetéséről hónapokon keresztül az alkotmányvédő bizottság gondoskodott. Amikor a királyi biztos megszállotta a vármegyét, Sulyovszky Dezső egyenként megkérdezett minden tisztviselőt: akar-e tovább szolgálni. A tisztikar minden tagja — tudvalevőleg — azt válaszolta, hogy mindaddig, amíg törvényvel ellenkező rendelet végrehajtását nem követelik, a törvényhatósági bizottság által március hó 1-én hozott határozat folytán helyén marad. A királyi biztos ezt jelentette megbízóinak, amire Kristóffy a vármegye javadalmát folyósította, azzal a megszorítással azonban, hogy a tisztviselők csak a királyi biztos által láttamozott nyugtára vehetik fel fizetéseiket.

Egyidejűleg történt az, hogy az alkotmányvédő bizottság a tisztikar magatartását nem tartotta a március 1-én hozott s az ellenállást fenntartó határozat intencióival megegyezőnek s azt nem helyeselte, a vármegye tisztikara tehát lemondott, hogy kifejezést adjon annak, miszerint a vármegye közönségével a végsőkig szolidáris marad s annak határozatait tartja magára nézve feltétlenül kötelezőknek. Sulyovszky Dezső királyi biztos tehát kénytelen volt tb. főjegyzőt kinevezni, hogy valakinek a kezébe letegye az esküt s pressióval és ígéretekkel szerzett magának öt tagból álló közönséget is.

A folyósított fizetés ott hevert az állampénztárban, mert a tisztviselők nyugtáikat nem láttamoztatták s fizetéseiket az alkotmányvédő bizottságtól vették fel. Az alkotmányvédő bizottság a tapolcai és letenyei járások tisztviselőinek fizetését is kiküldte, a küldött összegeket azonban a főszolgabírók nem vették át, mert megelőzőleg a járási tisztikar egy havi javalmazását a zalaegerszegi állampénztár már megküldötte.

Az alkotmányvédő bizottság — amint mi tudjuk — már előbb is foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a két főszolgabíró magatartásának mi volt az indoka, de a kérdést eddig tisztázni nem lehetett. A vélemények nagyon elágazók. Egyik oldalon az egészet félreértésnek, a másik oldalon súlyos beszámítás alá eső hazafiatlanságnak s a törvényhatósági bizottság határozatával való szembe helyezkedésnek minősítik. Az alkot-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

mányvédő bizottság nem látta tisztázva a kérdést, ezért azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy Szentmiklóssy Gyula, Merkly Antal főszolgabírók, dr. Sághváry Jenő, Langer István és Gájassy Lajos szolgabírók, dr. Mizser Antal szentgrotói, dr. Deák Jenő tapolcai és dr. Marton Imre letenyei járásorvosok ellen a fegyelmi eljárás megelőző vizsgálat megindíttassék.

Amint az alkotmányvédő bizottság indítványát Czukelster Lajos főjegyző felolvasta, a teremben óriás zaj keletkezett. „Elfogadjuk” — hallatszott az egyik oldalon; — „eláll” — zúgott a másik rész. A főispán folytonosan ránta a csengőt, de percekig tartott, amíg esendett tudott teremteni.

Csmez Pál felhasználta a csendet s bekiáltott: Annak a nevének kellene a szégyentáblára vésní, aki ezt az indítványt megette.

Ujra kitért a lárma, amelyet azonban gróf Batthyány Pál főispán erőlyesen elcsitított. — Miután — ugymond — a közgyűlés elején figyelmeztettem a bizottsági tagurakat, hogy aki szólni kíván, Czukelster Lajos főjegyző urnál jelentkezék, a bizottsági tag ur pedig szólásra nem jelentkezett, tehát ahhoz joga nem volt; ezért kérem a közgyűlést, méltóztassék a felszólalást meg nem történné tekinteni.

A főispán szavai lecsillapították egy időre a háborgó kedélyeket s nagy csendben emelkedett szólásra Kroller Miksa zalavári apát, akia tisztviselő pártjára kelt s lelkes szavakkal, szónoki hévvel körülbelül a következőket mondta:

Ha az alkotmány védelméről lesz szó, kijelentem ünnepélyesen, hogy ha izakre vágnak is, ott leszek. De amikor a folytonos haroról, vizzályról és talán tulszögörü megtorlásról hallok, kötelességem figyelmeztetni a törvényhatósági bizottságot, hogy az örökös harc nem vezet a haza boldogságára. Én, aki a megváltó keresztjét viselem a mellemen, az isteni szeretet nevében kérem önöket: álljanak el attól, hogy mindig csak büntessenek és harcot hirdessenek. (Felkiáltások: Nem kell belekeverni a dologba a vallást.) A szónok folytatja: Jó, tehát nem keverem bele a vallást, hanem a humanizmus nevében beszélek. Nagy napok és örömmünnepek alkalmával a fejedelmek is amnestiát osztogatnak. Örömmünnepeink van nekünk is, mert alispánt választottunk magunknak. Tegyük emlékeztetéssel ezt a napot azáltal, hogy bocsássunk meg (több hang: Igazság kell nekünk, nem bocsánat) azoknak, akik elég szerencsétlenek voltak ahhoz, hogy a helyes utat nem találták meg; bizzunk abban, hogy a mult tapasztalatai megacélozták a szíveiket. Oly kevesen vagyunk, mondta nagy Széchenyi, hogy az apagyilkosnak is meg kellene bocsátani (Közbeszólások: De a hazaárulónak nem.) annál inkább meg kell bocsátani azokat a botlásokat, amelyeket hazaárulásnak minősíteni nem lehet. Az indítvány elvetését kéri.

Ezután Eitner Zsigmond beszélt. — A vármegye közönsége — ugymond — amikor alkotmányvédő bizottságot megválasztotta, arra bízta, hogy őrkdjék a törvényhatósági bizottság által az ellenállás tárgyában hozott határozatok végrehajtása s a tisztikar hazafias magatartása felett. Az alkotmányvédő bizottság ennek meg is felelt s bűnöket, mulasztásokat talált; azt látta, hogy a vármegyében rostálásra, példaadásra volt szükség. A történelem azt bizonyítja, hogy ennek a nemzetnek egyik legnagyobb szerencsétlensége volt az, hogy könnyen megbocsátott. Ezzel a hagyományal szakítani kell. A bűn bűnhődjék. Nem mondja azt, hogy azok a tisztviselők a hazaárulásban bűnösök, de ügyüket meg kell vizsgálni, nem csak azért, mert bűn foroghat fenn, hanem hogy alkalmat adjon a törvényhatósági bizottság nekik a terhelt vád alól való tisztázásra. Meg van győződve, hogy a független bizottsági tagok az indítvány mellett fognak szavazni.

Koller István más szempontból fogja fel a kérdést, mint az előtte szólók. Nem kutatja azt: ki követett el árulást a nemzeti ügy ellen, mert akkor azt is kellene keresnie, kik voltak azok: akik annak idején egy évre előre befizették az

adójukat. Nézete szerint a szóban levő ügyben az a terhelt momentum, hogy akadtak olyan tisztviselők, akik szembe helyezkedtek a törvényhatósági bizottság határozatával. Alkalmat kíván adni ő is a tisztviselőnek, hogy magukat tisztázhassák, ezért kéri az alkotmányvédő bizottság indítványának elfogadását.

Az indítványra névszerinti szavazást kértek. Árvay Lajos felolvasta a törvénynek azt a rendelkezését, mely szerint tisztviselők felelősségre vonása tárgyában hozandó határozatok hozatalánál a közégi előjárók nem szavazhatnak s a szavazás titkosan történik.

A kiküldött szavazatszedő küldöttség működése közben a bizottsági tagok egyes csoportjai élönken tárgyalták azt a kérdést, hogy a vármegyei tisztviselők szavazhatnak-e? A törvény nem zárja ugyan ki őket, de azért egyetlen egy tisztviselő sem szavazott. Több jegyző, akik a törvényhatósági bizottságnak választott tagjai, nem tudott beletörődni abba a tudatba, hogy nem szavazhatnak s ezért néhányan le is akarták adni a szavazatukat. A küldöttség öt szavazatot visszautasított.

Leszavazott 74 bizottsági tag; és pedig 60 az indítvány mellett, 14 ellene.

Ezzel az első napra a közgyűlés befejeződött. Gróf Batthyány Pál főispán a közgyűlést 1 óra után bezárta.

A tárgysorozat többi pontjait kedden tárgyalta le a közgyűlés, természetesen megcsappant érdeklődés mellett, mert a törvényhatósági bizottságnak nagyon kevés tagja hajlandó két napot áldozni a közügynek.

A fontosabb tárgyak a következők voltak:

Vasvármegyének az autonómiának törvényes intézményekkel való biztosítása tárgyában, — Kolozsvár városnak az alkotmány biztosítása tárgyában, — Jász-Nagykun-Szolnokvármegyének a szolgálatból elbocsátott katonák segélyezése tárgyában, — Temesvármegyének a képviselőválasztások alkalmával üzött nemzetiségi izgatások meggyaltása tárgyában, — Pozsony, Pest és Kolozsvár vármegyei pénztárak és számvéviségek visszaállítása tárgyában, — Borsodvármegyének a Bécsben székelő katonai földrajzi intézetnek kettéválasztása s Budapesten egy földrajzi intézetnek felállítása tárgyában, — Nyitra vármegyének a nemzetiségi sajtó megrendszabályozása tárgyában hozott határozatait a közgyűlés pártolja s hasonló szellemű feliratokat intéz az országgyűléshez.

Takács Imre keszthelyi főszolgabíró a közgyűlés egyhangú választás útján a VII. fizetési osztályba léptette elő.

A kereskedelmi miniszter rendelete folytán a közgyűlés kijelölte azokat a törvényhatósági utszakaszokat, amelyek az állami beruházási alap terhére 1907—1909. években kiépítendőek lesznek. A kijelölt utszakaszok kiépítésére a vármegye 3,651.000 korona hitelt kér.

Lovas-, Alsóörs-, Almádi közégi közlekedési utnak a törvényhatósági utak sorába való felvétele megtagadtattott.

A munkásnép helyzetének javítása céljából a törvényhatósági bizottság a háziipar meghonosítását tartja legelső feladatnak. A háziipari tanfolyamoknak járásonként leendő szervezése céljából a közgyűlés a kormánytól 60.000 K segélyt kér.

A belügyminiszter rendeletet adott ki a cselédlakás kérdésnek szabályrendelettel leendő megoldása tárgyában. A kérdés tanulmányozás végett bizottsághoz utasított.

A törvényhatóság 1907 évi költségvetése megállapított.

Az árvaszéknel nyilvántartói állás rendszerezését.

A törvényhatósági műszaki szolgálat szervezésére vonatkozó szabályrendelet módosított.

Uj jegyzőségek szervezése tárgyában a közgyűlés végleges határozatot hozott. Az új közgyűlés beosztását más helyen közöljük.

A társasköcsi és bérköcsi iparra vonatkozó

szabályrendeletet a közgyűlés a változott viszonyoknak megfelelően módosította; a forgópisztolyok és töltények forgalomba hozatalára vonatkozólag pedig új szabályrendeletet alkotott. Hasonlóképp új szabályrendeletet alkotott a távirtda és távbeszélő vezetékek felügyelete tárgyában; a felügyelettel az utbiztosok és utkaparók bizattak meg.

A közégi lakosok és illetőségi adatok nyilvántartásáról szintén új szabályrendelet intézkedik. A közégi és körjegyzők fizetésének 1906 és 1905 évekre való kiegészítése tárgyában a közgyűlés ezuttal végleg határozott.

A vármegyei alapok és a gyámpénztár pénzkészletének gyümölcsöző elhelyezésére ismét az Országos Központi Hitelszövetkezet jelöltetett ki.

Nagykanizsán a negyedik gyógyszerészeti felállítást a közgyűlés véleményezte s az engedélyt Szabó Albert okleveles gyógyszerésznek javasolja kiadni.

Az ebtartási szabályrendeletet a közgyűlés úgy módosította, hogy a vadász és házörző kutvák után 2 K, minden más fajta kutya után 3 K ebadó lesz fizetendő.

Keszthelyi közegségi ternére a keszthelyi árvtárnál felmerült hiány fejében megítélt tőke kamatait a közgyűlés elengedte.

A keszthelyi—balatonparti fürdő szabályzat bizottsághoz utasított tanulmányozás és véleményadás végett.

A badacsonytomaj—révfülöpi közlekedési közut kiszélesítéséhez megvásárolt terület tulajdonjogiilag Kővágóörs közegségnek átadatott.

Dr. Székely József novai járásorvos 500 K pótdíj iránt beadott kérvénye fedezet hiánya miatt elutasított.

A tiszti katonák fizetésük felemelését kérték. Kérelmük elutasított.

Nagykanizsa városnak a városi kölesönök fedezésére a város kezelésében levő alapokból kölesön vett összegek, továbbá a vásárokon teljesített állatorvosi szolgálat díjazása tárgyában hozott határozatai jóváhagyattak.

Zalalövő közegségi koresmáját szabadkézből bérbeadta. Az erre vonatkozó határozat ellen fellebbezés adatott be, amelyet a közgyűlés elutasított s a közegségi határozatát jóváhagyta.

Türje közegségi képviselőtestületének a közegségi vadászterület szabadkézből történt bérbeadására vonatkozó határozata megsemmisített.

Édes Jenő tanárjelölt a balatonvidéki népnyelv cfm alatt egy értékes munkát írt. Ennek a kinyomatását a közgyűlés 400 koronával támogatja.

Kossuth Lajos összes munkáit megrendelték.

Habót közegségi tagot választó kerülettel alkíttassék. A kérelem nem teljesített, mert ez esetben minden nagyközseget önálló kerületté kellene alakítani.

Ezekon kívül a közgyűlés még számos kisebb fontosságú ügyet intézett el s kedden délben fejeződött be.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága a hó 11-én ülést tartott, gróf Batthyány Pál főispán elnöklte alatt. A szakeladók által a bizottság elé terjesztett jelentésekből közöljük a következő közérdekű adatokat.

Közegészségügy. A tiszti főorvos jelentése: Zalavármegye területén 1906. évi augusztus hónapban előfordult közegészségi állapotról s egyéb a közegészségügyet érdeklőkről batorodom jelenteni a következőket:

Időjárás a hónap első felében száraz, derült, később változó volt. Nagy melege hirtelen hősiyedés következett; voltak zivatarok s 17-én a vármegye közepe táján nyugatról keletre átvonuló nagy jégeső.

Felnöttek közegészségi viszonyaira a mult havihoz határozottan javultak, kivételt képez, Tapolca és Táiándörög közegségeknél melyekben több hasihagymáz miatti megbetegedés fordult elő.

Mit igyunk? hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szén-savas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert. Elsősorban az 1-ső rendű természetes szén-savas

natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literenél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű, mesterségesen szén-savval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb. Hogy az AGNES-forrás vizét a legzsebényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

ÁGNES-

FORRÁST, mely ideges gyomorhaj, légső-, tüdő-, gyomor-talmak esetében 26 év óta kitünő eredménnyel használtatik és ragályos betegségektől, mint typhus, cholera megkíméltetik azok, akik a közönséges ivóvíz helyett a bacteriummentes mohai AGNES-forrás vízzel éltek.

Kedvelt borviz!

17.
TÓSZER.

Gyermekek közegészsége azonban most sem volt kielégítő, a mennyiben a kanyaró betegek száma apadt ugyan, de a sokkal inkább veszélyes vörheny betegek összege szaporodott.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronszó toroklob 17, hasihagymáz 25, kanyaró 195, vörheny 87, hökhurut 17, gyermekági láz 3 esetben.

Hullaszemle előfordult 17-szer, súlyos sértés bejelentetett 10.

Öngyilkosságot 8 egyén követett el, ezek közül 7 (Dani József 72 éves taliándörögdi, Magyar István 21 éves monostorapáti, Mozsolics István 62 éves szentgróthi, Góczán József 72 éves keszthelyi, Francz Ferenc légrádi, Török József szepetneki, Hajdár György 87 éves letenyei) önkéntesül vetettek véget életüknek; 1 (Blazsencz Lőrinc esáktornyai) a vasuti vonat elé feküdt.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 5 egyén esett áldozatává, ezek közül 1 (Horváth József diszeli) főről leesett, 3 (Szalay János 3 éves zalalaerdődi, Farkas János 3 1/2 éves mumori és Tersztenyák András 24 éves bottornyai) vízbe fulltak; 1 Dömötör Péter 60 éves lórántházi a ledülő istálló fala által agyonütetett.

Ezekon kívül Muraszentmárton és Muraszerdahely községeknél két 50—60 éves ismeretlen férfi hullája fogatott ki a Mura folyóból.

Szerencsétlen szülés előfordult négyszer.

Elmekórnak két esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát, a mennyiben az egyik mint csendes elmebeteg házi ápolás alatt hagyatott, a másik pedig megfigyelés végett a kórházba szállítatott.

Hétéven aluli koru elhalt gyermekek közül orvosi kezelésben nem részesült 34. Az elsőfoku hatóságok e miatt 9 elmarasztaló és 10 felmentő végzést hoztak. A többiekre nézve pedig a megfelelő tárgyalások még befejezést nem nyertek.

Népoktatásügy. Kir. tanfelügyelő jelentette, hogy meglátogatta a balatonfüredi Erzsébet-szerzetesházat, az ottani népiskolákat, továbbá a felső népiskolát, amely az új tanévben, új épületben elhelyezve, mint állami polgári fiúiskola folytatja működését.

Meglátogatta továbbá a kir. tanfelügyelő a felsőörsi r. kath. és ev. ref. iskolákat; a balatonkisszöllői, tihanyi, lentii, lentiszombathelyi, máhomfai, kerkaszentmihályi, betési, csácsi, oroszonyi és kerecsenyi iskolákat.

A miniszter jelentést kívánt az állami elemi iskolák mellé állítandó kisdodovodák tárgyában.

A miniszter intézkedett a csabrendeki állami kisdodovoda ügyében s mihelyt a felszerelés és bebutorozás megtörtént, az óvónő azonnal megkezdte működését.

A miniszter megállapította Szentilona községben 1907 évi szeptember hónapban megnyitandó állami iskola feltételeit.

Pördeföld, Hernyék és Zsizsekszer községeiben új iskolák épülnek.

Az új tanterv az összes állami és községi iskolákban életbe léptetett.

Közülatok. Az államépítészeti hivatal főnöke jelentette, hogy az állami és törvényhatósági utak állapota az elmúlt hónapban általában jó volt.

Elemi események csak annyiban fordultak elő, hogy az előfordult záporosók folytán a nyár folyamán kitisztított utakok újból lettek beszorítva. Ilyen szakaszok a következők: a lendva—letenyei uton a 0—3 km. közötti, a gyülevész—galamboki uton a 9—19 km. közötti, a tapolca—felsőörsi uton a 6—10 km. közötti, a káptalanfői szárnyuton az 1—2.5 km. közötti, a keszthely—sümei uton a 27—28 km. közötti és végül a nagykanizsa—pacsai, a szentmihály—zalaistvándi, az alibánfa—szentmihályi és a pacsai—dióskáli utak egyes kisebb szakaszain. Ezen utakon a víz a kihordott kavics halmokból egyes részeket is elsodort.

Az elmúlt hónapban folyamatban volt munkálatok közül megemlítettök:

1. A székesfehérvár—gráczyi állami közút 83—86 km. szakaszán földmunkák.

2. A pécs—varasdi állami közúton 186—187 km. szakaszán az 56. sz. hid építése.

3. A pozsony—varasdi állami közúton a 4—5—22 mértárgyak javítása és az 54. számú Mura-híd 2-ik pillérének biztosítási munkái.

4. A tapolca—felsőörsi tvh. közút 11—12. szakaszán a 10. számú betonátesztő elhelyezése.

5. A csesztreg—ramocsi ut 9—10 km. szakaszán a 17. számú hid javítása.

6. A nemesnép—öriszentpéteri uton 5—6 km. szakaszán a 13. számú átereszt javítása.

7. A muraszerdahely—ráckanizsai ut 7—8 km. szakaszán a 14. számú hidnál biztosítási munkák.

8. A osáktornya—dobrii ut 1.34—1.63 km. szakaszán az ut alapozási munkái.

9. A zalabér—keszthelyi ut 1—6 km. szakaszán nagyobb árkolási munkák.

10. A kámános—hahót—söjtöri ut 6—7 km. szakaszán a 6. számú hid építése.

11. A muracsány—ottoki uton a 14—16. számú átereszt építése.

12. A légrád—bukoveci uton partbiztosítási munkák.

Pénzügy. A kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy 1906. év augusztus havában egyenes adóban befolyt 560.828 K 58 f, míg a múlt év hasonló időszakában 128.298 K 12 f.; a befizetés tehát 432.530 K 46 fillérrel emelkedett. A múlt év augusztus havának végéig befizettek 839.291 K 78 f, ezidén 2.360.389 K 17 fillért; a befizetés tehát 1.421.098 K 09 fillérrel több.

Hadméltességi díjban a múlt hónapban 4524 K 15 f folyt be, míg a múlt évi augusztusban 24 K. E cinnél augusztus végéig a bevétel 8852 K 46 fillérrel emelkedett.

Bélyeg és jogilletékben befolyt 114.876 K 03 f, a múlt évi augusztusban pedig 24.628 K 77 f. Az egész évi bevételi emelkedés 247.379 K 74 f.

Illeték egyenértékben bevettek augusztusban 13.521 K 52 f, tavaly 736 K 02 f. A bevétel augusztus végéig e cinnél 26.513 K 17 fillérrel emelkedett.

Fogyasztási és italadóban befolyt a múlt hónapban 196.020 K 42 f.; a múlt évi augusztusban 157.115 K 88 f. Augusztus végéig a bevétel 769.022 koronával több.

Italméltességi díjban bevettek 5687 K 86 f, tavaly 5183 K 54 fillért. E cinnél az emelkedés augusztus hó végéig 11.708 K 79 f.

Dohányjövédékben befolyt 229.450 K 39 f, tavaly 218.095 K 06 f. Augusztus végéig a bevétel 166.692 K 48 fillérrel nagyobb.

Sójövédékben befolyt 9429 K 59 f, tavaly 15.838 K 26 f. Augusztus végéig a bevétel 10.719 K 43 fillérrel csökkent.

Leiratott augusztus hónapban 7850 K 02 f egyenes adó és 26 K hadmentességi díj.

Pfizetési halasztást 7 esetben engedélyeztek.

Állategészségügy. A törvényhatósági állatorvos jelentése szerint a haszonállatok egészségi állapota kedvezőbb volt, mint az előző hónapban, amennyiben, bár még mindig nagyobb terjedelemben uralgó sertésorbán, csökkenőben van és a más fertőző betegségek is kisebb területre szorítottak, úgy hogy végeredményben 5-el kevesebb volt a fertőzött községek száma mint július hónapban.

Szemben ezen kedvező eredménnyel, az eddig veszettség-től mentes vármegye területén Balatonfüreden veszettség állapított meg, a kiirtott eb azonban embert nem harapott meg.

A hivatalból jelentendő betegségek közül a következők voltak: lépfene 1 községben, ivarszervi hólyagos kiütés 2 községben, sertésorbán 17 községben és sertésvész 6 községben.

Egyéb betegségek közül a sercegő üszök és mirigykór fordultak elő nagyobb számmal és egy gazdaságban fertőző szaruhártyalob.

Védőoltások történtek lépfene, sertésorbán és sercegő üszök ellen 12 gazdaság és 3 községben.

Az állatvásárok forgalma gyenge volt, ugyszintén az állatrakodó állomásoké is.

Adópolitika és egyenesadó reform.

Irta: Dr. Knepp Sándor.

I.

Gyakran szemléljük, hogy a népömegek politikai bareokkal szemben csaknem teljes indolenciával viselkednek, nem érdeklődnek a közjogi téren végbemenő változások iránt, mert gondolkodásukat bilincsebe veri a mindennapi gazdasági létküzdelem. Nem sokat törődnek, hogy milyen kormányforma alatt élnek; vajjon abszolútizmus, alkotmányos monarchia vagy köztársaság az az államtervezet, melyben létharukat megvívják, ha mesterségesen nem ösztökélnék őket, még a legszebb politikai jogot, a választójogot sem gyakorolnák. Az intenzív közjogi életet tulajdonképpen csak az intelligensebb elemek élék. Ezzel

szemben a közgazdasági tevékenységre irányuló gondolkodás a gyakorlati életben mint általános szükséglet jelentkezik, érdeklí nemesak a politikai százszeket, hanem a milliókat és mindenképp betölti nemesak a palotákat, hanem a kunyhókat is.

Az egyszerű földmives gazdának főgondja, hogy jó termést, olesó hitelt kapjon, hogy fia ne legyen katona, s hogy adója minél kevesebb legyen. A közjogot világszerte tulnaggy becsben tartják, miért is önként érthető, hogy a történelmi hagyományok emlíjén felnött kulturembert bántja, hogy a köznép nem sokat gondol a politikával, fásult kedélyű és a közügyek iránt nem érdeklődik. Csak a politikailag érett polgárt érdeklí, leszek-e alkotmánybiztosítékaink, leszek-e önálló hadseregünk s milyen politikát csinál a külügyminiszter. A köztudatban kialakult az a meggyőződés, hogy az emberiség kilentized részére nézve a megélhetes és a létfontartás legelemibb szükségleteiért való küzdelem a földolog.

A létfontartási küzdelem annyira kiélesedett, hogy az ősember élethalálharca a barlanglakó medve korszakában ugyszólván kedves nyelvés volt a maihoz képest. (Menger.) Méltán állíthatjuk, hogy a kormányok a gazdasági élet helyes irányítását és megkönnyítését főfontosságú kötelességöknek tartják s az ezen téren szerzett érdemeik emléköket érebetükkel véssik a nemzet halás szívébe.

A magyar kormány olyan gazdasági reformokat jelentett be, melyek ipari és kereskedelmi téren új gazdasági források nyitására és az adózás újabb rendszerére vonatkoznak. Ha beválnak, a jólét, a műveltség, a politikai érettség gyümölesként válnak le az erőteljesen kifejlődött gazdasági élet fájáról. Erős csak ugy lehet a magyar nemzet, ha politikai önállósága mellett közgazdasági politikájá gazdaggá teszi.

A közgazdasági politikának egyik elsőrendű tényezője a helyes adórendszer, mellyel e helyütt foglalkozni akarok. Az adó különben annyira össze van forrva az ember életviszonyaival, oly állhatatosan kíséri az embert minden lépésében és annak a sulya mindenkor s mindenütt annyira foglalkoztatja és érdeklí minden polgár közpélő tehetőségét és számításait, hogy sokkal több figyelmet érdemelének a téleles pénzügyi jogszabályok, mint a mennyit nekik a közönség közönye juttat. Régi adók megszüntetése, új adók behozatala változásokat idéz elő a magángazdaságokban, befolyásolja a termelést, a munkabéreket, a termelési költségek alakulását, az árakat stb. Új adózási rendszer a magángazdaságok részére sokszor új, néha nehézségekkel járó berendezkedést tesz szükségessé. A pénzügyi politika ezért lehetőleg méltányolja az új adórendszer nyomában fellépő gazdasági változások, mert gyökeresebb adóreformmal csak huzamosabb időközökben, új életviszonyok kialakulásával szokott fellépni.

A mi adórendszerünk már évek óta nem felel meg a helyes adózás alapelveinek, sőt egyik-másik tekintetben eredetileg sem felelt meg. Az alábbiakban részletesen foglalkozni fogunk jelenleg érvényben levő egyenes adóneveink bírálatával, előzetesen azonban érinteni fogjuk a helyes adózás iránt a modera korban támasztott követelményeket.

Az adó mindig a magángazdaságokból táplálkozott, a gazdálkodási rendszerben beállott változások az adózás megváltozott formáját eredményezték. Más volt az adóállomány, adótárgy, adóforrás a hűbéri korszakban s más lett annak megszűnése után. Sőt az adó fogalma is más volt régen, mint ma és más lesz egy évszázad után is. Régen például az adó végeredményében a fejedelem céljaira adott szolgáltatás volt, erre is csak a lakosok egy része köteleztetett.

Amely arányban közeledtünk ahhoz a felfogáshoz, hogy az adóban tett szolgáltatás közszükségletek fedezésére fordítandó és az adózás általános legyen, abban az arányban táult az adóállományok és adótárgyak köre s megváltozott az adó fogalma is.

Egyes jelenkori szociálista írók szemében már az adó csupán eszköz a vagyon és jövedelem megosztás szabályozására, amennyiben azt óhajtják, hogy az állam adóval igazítsa ki az egyenlőtlenséget. Ezeknél tehát az adó a társadalmi törekvés-k szolgálatába szegődött, különösen minden szociálistikus adóelmélet helyessége az adó fogalmán és tendencióján fordul meg s aszerint bírálandó.

Az adó mibenlétére legjobb világot vet a viszont-

szolgáltatási adóelmélet meghatározása, mely már Montesquieu „Esprit des lois” 13-ik könyvében is megtalálható, amelynek újabban Leroy-Beaulieu adott leghelyesebb kifejezést: az adó azon szolgálatok ára, melyeket az állam nyújtott vagy nyújt és képviseli egyszersmind azon részt, melyet minden polgár a nemzeti szolidaritás elvénél fogva az államra nehezede bármily fajta és bármily eredetű terhekből viselni tartozik. Ezen adómeghatározás a do ut des elvének hívvisszatükrözése, vagyis az adózás egy esereüzet, mely egy a fejlett kulturájú modern államokban, mint a primitív államokban szakadatlanul folyamatosan van, a különbség csak az, hogy a kulturált államokban az adóösszeg időközönként előre meghatározatik, míg a félművelt népeknél az igazságszolgáltatást és a védelmet a fejedelemtől esetről-esetre ajándékon (vagyis adóval) megvásárolni kellett (Spencer-Principles of Sociology II. kötet).

Be kell vallanunk azonban, hogy az adómeghatározás tekintetében még ma is oly nézeteltérés van a pénzügyi irodalomban a különböző szempontok érvényesítése vagy mellőzése miatt, hogy igazat kell adnunk Hegedüs Lorántnak, midőn azt mondja, hogy „az adó a pénzügyi irók és könyveken boszulja meg azt a rengeteg sok szidást és ócsárlást, amellyel az adónak mindenféle fajtáját a polgárok mindig és mindenütt illetik.”

Az adórészek meghatározása óvatosságot igényel, mert ha tulságosan magasban állapítják meg, lehetlenné teszi egyes magángazdaságok fejlődését, sőt existenciáját is. A pénzügyi irodalom nagy többsége ezen adórészt a szolgáltatási képességhez mérten tartja meghatározandónak oly módon, hogy a közteherviselést minden magángazdaság egyforma sulyal érezze. Ezen elv végső folyamánya egyrészt az, hogy mindenki, kinek jövedelme a létfontartásra szükséges összeget nem haladja meg, adómentességet élvezzen, mert az ilyen polgár által adóra fizetendő minden fillér meghaladja a szolgáltatási képességet, másrészt ellenben az, hogy akinek jövedelme a magán-szükségleti célokra szolgáló összeget messze fölmúlja s a többletet tőkeképzésre fordítja, a fennmaradó szabad jövedelem nagyságával emelkedő progresszív adókulecsal adóztatandó meg, tekintet nélkül arra, hogy ezen szabadjövedelem ingatlan birtokból, tőkéből vagy személyes szolgálatokból származik-e. A létminimum adómentesítendő, ellenben a nagyobb jövedelem progresszív adótétellel rovandó meg.

Ha valamely kormány kockára akarja vetni szerenőségét, nyujtson be egy törvényjavaslatot, mely a progressív adózás minden követelményét kielégíti. Franciaország a megmondhatója, hogy a miniszterium progresszív (jövedelmi) adó törekvései hány kormányt temettek el, milyen kínai falat létesítettek egyfelől a kormány és másfelől a gazdasági hatalom urai között.

Az állam részére szükséges összeg mikénti megosztása adó alakjában a különböző és gyakran ellentétes érdekkörök harcának eredménye s egy ország adórendszere nem egyéb, mint a társadalmi osztályok között dúló küzdelem visszatükrözése, egyik osztálynak a másik fölött való győzelme alakjában. Hiába állítunk föl abszolút érvényűnek vitatott adóelveket, ezen elvek ugy magyarázatnak, hogy valamely társadalmi érdekkör törekvéseit szolgálják. Abszolút értékű elvként hangoztatják, hogy az adózás a szolgáltatási képességen alapuljon és általános legyen.

Mit értsünk azonban általánosság alatt, kit kell és mennyire megadóztatni? Ezt megmondja az igazságosság.

Igy Meyer Róbert, de ugyancsak ő felel arra a kérdésre, mit értsünk amaz igazság alatt: „az adó igazságossága fölötti döntés nem egyéb, mint egy társadalmi tény.” Vagyis nem egyéb, mint az uralmon levőknek, a közélet vezetőinek és egyuttal rendszerint a gazdasági hatalom birtokosainak, a nagy szolgáltatási képességgel bíró érdekköröknek ítélte, akik ítéletükkel a gyengébb osztályok törekvéseit meghiúsítják. Hiszen már Plató mondja, hogy az igazság az, ami az uralmon levőknek hasznos.

A „misera plebs” intelligensebb része, a munkás osztály már évek óta hatalmas erőfeszítéseket tesz, hogy politikai befolyásra tegyen szert.

Követeli az általános választói jogot, hogy a parlamentbe saját elemeiből erős pártot vigyen be, kik ott a gazdasági érdekharcot megvívhasák, mert belátta azt, hogy az alsóbb néposztályoknak közszolgáltatásokkal való megterhelése

és általában egész életmódja nem „igazságos.” Ellenben a tőkepénzesek és a latifundiumok urai igazságosnak tartják a létező közszolgáltatási rendszert, nem zúgolódnak az adók ellen, nem kívánnak adóreformot s nem hihető, hogy akadt volna közöttük egy is, aki progresszív adót óhajtana.

Mihelyt szőnyegre kerül az adóteher mechanikus megosztása, rögtön sorompóba állanak az ellentétes társadalmi törekvések s az ő küzdelmeik döntik el az adóteher megosztását, vagyis mint már I. B. Say mondja, az adót végeredményében az fizeti, aki nem tud előle menekülni. Ezek a küzdelmek szemünk előtt folynak le, nemcsak a munkásosztályok erőteljes progresszív adó és a létminimum adómentesítésének követelése alakjában, hanem pl. az agrárpártok szervezkedésében is, melyek érdekeik védelmében szünet nélkül követelik a tőzsedad behozatalát, vagyis a tőkepénzesek és a börze spekulációk erőteljes megadóztatását.

(Folytatjuk.)

Enyém-Tied-Övé.

E három szó röviden kifejezné a magánvagyon szentségét s mások vagyonának vagy szerzett jogainak tisztelését. Sajnos minálunk sok esetben csak papíron áll ez, nem a gyakorlatban. Népink különösen az erdők vadjaival szemben tágtítja lelkiismeretét hihetetlen határokig, s ennél a pontnál ütközik sokszor a törvényekbe. Annélkül, hogy valóságban megütné a bokáját.

Hazai törvényeink szerint, az erdők s mezők vadjai a földtulajdon tartozékát képezik s dacára ennek azt tapasztalhatjuk, hogy a vadászatra jogosult földtulajdonos, vagy a vadászberlők veszik ennek a jognak legkevésbé hasznát. Pusztítja itt megyénkben a vadat tekintet nélkül a tilalmi időkre mindenki, akinek csak jól esik, anélkül, hogy komolyabb baja történne emiatt bárkinek. Mert ha egyszer-másor az orrvadás nagy nehezen tetten éretik s a bizonyítékok sulya alatt el is lesz itélve — egyszerű bementására, hogy vagyontalan, 3—4 napi elzárással menekül. Fegyvertartási engedélyt a következő évben megint csak szerez magának, nem is igen nehezen.

Pedig manapság a vadászat hazánkban is kezd már nemzetgazdasági tényezővé válni. Vannak vidékei az országnak, ahol vadkimelés, gondozás folytán a vadászterületek magas haszonbér összeget jövedelmeznek a községeknek, sőt az oly vadászterület tulajdonosa, kinek szarvasállománya van, egy-egy szarvasbika lelövésének átengedése által 1000 korona jövedelemre tesz szert. Ily területek vannak megyénkben is szép számmal s a zalamegyei szarvas, testnagyság s agancs kvalitás szempontjából sem áll mögötte a legszebb kárpátvidéki szarvasnak.

Mindezek dacára azt tapasztaljuk megyeszerte, hogy a vadászat sem hasznot, sem zavartalan örömet nem okoz azok tulajdonosainak, a botrányosan elszaporodott orrvadások miatt. Enyhe szigorú vadászati törvényeink s annak sokféle felfogás szerint különböző magyarázása megkönnyíti az orrvadást, sőt merem állítani, neveli az orrvadásokat.

E körülmény, eltekintve attól a sérelemtől, hogy a tulajdonjog szentségét már rég kétségessé tette, szülőanyja sok más bajnak. A sok fegyveresen csatangoló orrvadás nagy mértékben veszélyezteti az életbiztonságot; mert soha sem tudja az erdőn-mezőn alkonyatkor vagy hajnalban járó gazdaember, hogy melyik bokorból vagy árokából lövi oldalba véletlenül valami lesi puskázó orrvadász, vadnak gondolva a törjénél menő embert.

A löfegyver viselése bátrabbá, vállalkozóbbá teszi még a leggyávább embert is s ebből folyólag az is sajnosan tapasztalható, hogy oly vidéken, ahol sok az orrvadász, sok a tolvaj is. Sokat mesélhetnének erről a tárgyról a mező, erdőőrök, szőlőpásztorok, ha mernének beszélni, — de nem mernek, — mert terrorizálva vannak az éjjeli sötétségben bujkáló fegyveres alakok által.

Városi ember ezt el sem hiszi, annál sajnosabban érzi az, kit sorsa falun gazdálkodni kényszerít. Ázsiai állapotok ezek, melyeket csak gyengén körvonalaztam. Tényeket, megtörtént és naponkint ismétlődő szegényletes dolgokat ezuttal nem említek. Vannak erdő- és mezőrendőri törvényeink, de azokból nagyrészt csak az lesz alkalmazva, ami a gazda zaklatására szolgál. Ami védelmére szolgálna a tulajdonjognak, arra

már nem gondol senki. Ajánlom hatóságaink figyelmébe a fennebb elmondottakat s kérek védelmet a tulajdon vagyonnak.

Sz. D.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

A tanulmányi kirándulás élményei.

Gimnázistáink a múlt héten Haerter Ádám tanár ur szakavatott vezetésével, de főleg a kirándulást megelőző páratlan rendezői képességének jóvoltából megtekintették egész nagyjában Balaton és vidékének szépségeit és kiváló nevezetességeit.

Hogy ugy a kis, mint a nagy diákok egy fölötté kedves emlékek lettek boldogabbak, azt nagyzás nélkül lehet állítani.

E rovat vezetőjének ugyanis alkalma volt beszélni egy fiatal pénzügyi fogalmazóval, aki együtt tette meg az utat a kirándulókkal. Ő mesélte el azokat a kellemes naivitásokat és jóízű kis epizódokat, amelyek a kirándulás alatt, szinte úzve egyik a másikat, előfordultak.

Egy olyan városban fordultak meg, hol gimnázium is van. Hire terjedvén mihamarabb, hogy itt vannak az egerszegi diákok, egyik ottani tanár ajánkozott, hogy ő majd kalauzolni fogja a társaságot.

Elindulnak. A ciceroné tanár egész buzgalommal magyaráz és a pénzügyi fogalmazót állandóan kolléga urnak szólítja. Fogalmazónk főleg azért, hogy hosszú magyarázásokkal, miszerint ő csak műkedvelésből rándul ki, nem akarván a ciceroné illuzióit elrontani, rá hagyta, hogy csak kollégázza, annál is inkább, mert egyedül volt a társaságban, ki nem tartozott az egerszegi gimnázium kötelékébe. De lehetőleg úgy intézte a dolgot, hogy a kalauzoló tanár a vezető tanárral maradjon és ő ment hátul szépen mint felügyelő.

De sorsát csak nem kerülhette el. A kalauz tanár egyszer egész barátságosan megkérdi tőle:

— Mondja csak kolléga ur mit ad elő?

Meghökkenett fogalmazónk, de nem volt mit tenni, válaszolni kellett. Még pedig gyorsan.

— Én kolléga ur, hogy mit adok elő . . .

A filológiát . . .

Elfajtott nevetés áradt szét a diákok közt, kik meghallották ezt a párbeszédet. A kalauz tanár meg csak nézett egy nagyot és gondolhattott egyet. Valószínűleg ezt:

— Na ezek ugyan jól neveit diákok! Hiszen csak volnék én a tanártok!

A diákok meg valószínűleg azt nevelték, hogy egy finác a pénzügyi tudományokat filológiának merte nevezni.

Kikötnek a badacsonyi öbölben, hogy megmásszák a badacsonyi bazalt sziklákat és a kőkereszt tövében gyönyörködjenek a páratlan kilátásban.

Utjuk állandóan erő szőlők jkőzt vezet. A szőlő után való sóvárgást leírni lehetetlen. Hogy jutnának hozzá, hogy egy kis szőlőt vegyenek. Hiába, sehol sincs eladó szőlő. Végre előkerítnek egy paraszti forma embert.

— Bácsi, van szőlője?

— Van!

Mint a sáskák, úgy rohanják meg erre a kijelentésre.

— Hozzon amennyit csak tud. — Megfizetünk. — Többet kap így érte, mintha leszűri. — Csináljon egy jó vásárt. — Csak sokat hozzon.

Hát a paraszt eleinte hajlandónak mutatkozott, de később aggályai támadtak. Végül is nagy fontoskodva kijelenti:

— Hát ha az asszony is beleegyezik, akkor hozok.

— Pfüj bácsi! röföntek össze a diákok — nem szegyélli magát. Hát az asszony parancsol magának? — Maga papushős. — Mutassa meg, hogy maga az ur a háznál és hoz szőlőt.

De a tanár ur beleszólt az üzletbe és az utat tovább kellett folytatni.

Amit aztán ott fent a kőkereszt tövében láttak, feledtetett velük mindent. Csak bámultak valamennyien, annyira tetszett a mesés kilátás. Feledve volt a szőlő.

De csak látszólag.

Mikor visszafelé indulnak, azou a helyen, ahol az alku folyt, megszólal az egyik fiu:

— Na vajjon mit végzett a bácsi a feleségével?

Egy másik fürdőhelyen megszólítják a diákokat.

— Mondják csak, ki az a hosszú tanár —
kérdik a fogalmazóra mutatva.
— Az kérem — válaszol rögtön az egyik kis kópé — az Borbély György tanár ur.
— Igen?! Ez a hosszú a Borbély tanár ur?
És mit ad elő?
— A fizikát! — felelte ugyanaz a lurkó.

Hát egy kicsit kimerülve, de azért vígan értek be a végső állomásra Veszprémbe. Este lévén, csak megvacsoráztak és siettek lefeküdni a részükre kijelölt szobában.

Fogalmazónk is szép esendően készül elaludni. Már-már elalszik, mikor érzi, hogy valami kellemetlenül csipi. Megnézi, hát egy kis bogár. Abból a lapos fajtából, mely az ágydeszkákban tartózkodik és roppant előszeretettel kinozza az alvókat. Kiméletlenül kivégzi és akar tovább aludni.

A kellemetlen csipés újból ismétlődik. Ismét kivégzés és egy kínos tudatra ébredés. Hisz ez így fog menni reggelig! Nesze neked alvás. Eh, azért mégis megkísérli. Igen ám, de erre már két helyről is kezdik csipni.

Hát bizony, az alvásból nem lett semmi. A gyertya lobogó lángja mellett, míg csak nem pitemallott, 16 darab különféle nagyságu és terjedelmű ilyen kis állatot pusztított el éktelen elkéséredés és az ebből származó káromkodás között.

És ezt tűrje el boszulatlanul?
Oh nem! Mielőtt elhagyta volna a szobát, annak fehér ajtajára belülről a következő figyelemztetést írta ceruzával:

Vándor! Ha ide hoz végzeted
Álomra ne hajtsd le fejedet!
Mert fekhelyeden lesz annyi poloska,
Mit még életedben nem láttál soha.

Ha más nem, ez a kinvers is igazolja, hogy a veszprémi éjszaka, kínos éjszaka volt.

Mióta . . .

Mióta egymást elkerüljük
S nem várlak ott a szegleten,
Nevem se jut soha eszedbe . . .
Ugy-e sápadt szép gyermekem?

Pedig látod sok hosszú estén,
Mikor meséket álmodom,
Egyszerre mintha rózsaujjak
Simogatnák a homlokom.

Oly édes, ismerős ez érzés . . .
Legott rimet keresgetek . . .
Fülemben zsongnak újra . . . újra
Azok a régi énekek.

Eszembe jut a kis szobácska.
Tudod ott a kis asztalon . . .
Ugy-e hogy mindig ott hever még
Néhány szerelmes bús dalom.

Ugy-e ilyenkor te merengsz ott
A csengő lázas sorokon? . . .
S ugy-e ilyenkor a te ujjad
Simítja forró homlokom.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

A kisbéri m. kir. ménesparancsnokság f. évi szeptember hó 23-ikán d. e. 10 órakor nyilvános írásbeli ajánlati tárgyalást fog tartani a kisbéri m. kir. állami ménesintézet kórházban elhelyezett betegek és ápoló személyzet élelmezésének három évre való biztosítása érdekében.

A részletes feltételek a ménesparancsnokságnál tekinthetők meg.

II.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur értesítése szerint megessett, hogy egy müncheni sörgyár már az új vámkorszak ideje alatt nagyobb szállítmány árpát kapott közvetlenül Magyarországból, melyet a rosz osztályozás illetve rostálás miatt meg kellett tisztítani; miért is a gyár az így származott aljnak vámmentesítését illetőleg a kifizetett vámnak visszatérítését kérelmezte.

A vámmügyi igazgatóság a rostaalj vámmentesítését hajlandó is engedélyezni, feltételezve azonban annak megemmisítését vagy annak külföldre való kiszállítását.

Miután árpakivitelünknek ugyanis a német vámok hatása alatt fokozott nehézségekkel kell küzdenie, felkérjük érdekelt kereskedőinket, hogy a külföldre szánt árpa kezelésénél a legnagyobb

rigorozitással járjanak ei; mivel hasonló esetek ismétlődése alkalmas arra, hogy árpakivitelünk jó hírét teljesen aláássa.

III.

Az 1905 évben Sopronban megtartott kamarakerületi iparosértekezlet határozata értelmében ezennel tisztelettel értesítem az érdekeltséget, hogy a Sopron kamarakerületi II. iparosértekezlet vasárnap, 1906 évi szeptember hó 23-án Keszthelyen a városház nagytanácstermében lesz megtartva.

Napirend: 1. Az önálló vámterület. 2. Az iparosok választójoga. 3. Az ipartörvény revíziója. 4. Ipari rokkant- és aggkorbiztosítás. A tanácskozások kezdete reggel 9 órakor.

Az értekezletet megelőzőnapon, azaz szombaton, 1906 évi szeptember hó 22-én este 8 órakor Keszthelyen az »Amazon«-szálló termében előértekezlet és ismerkedési estély lesz.

Lakás iránti igényeket illetőleg a tisztelt érdekeltek a keszthelyi ipartestülethez fordulhatnak.

Vasuti kedvezményt a déli vasut összes vonalain 50 (ötven) százalékot engedélyezett. Igazolványokat a kamara díjmentesen állít ki.

Kéretik, a résztvenni szándékozók neveit sürgősen mielőbb a soproni kamarához bejelenteni.

Iparostársak! A küszöbön álló ipartörvény revízió és más fontos események szükségessé teszik, hogy mi erélyesen fellépjünk az iparososztály érdekében! Nemesak becületbeli kötelességünk ez, hanem létkérdés is, ha nem akarjuk, hogy iparunk még nyomoruságosabb helyzetbe jusson, mint amilyenben ugyanis van.

Gondoskodjatok tehát, hogy ne csak minden ipartestület, de lehetőleg minden helység iparososztálya méltóan képviselve legyen e fontos tanácskozásokon.

Sopron, 1906 évi szeptember hó 10-ikén.

A soproni kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Rendkívüli közgyűlés. Zalavármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi szeptember hó 20-án délelőtti 10 órakor a vármegyeház gyűléstermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek kizárólagos tárgyát a Körmen—muraszombati h. é. vasut segélyezésére a vármegye által megszavazott 60.000 K kölcsön tárgyában beérkezett ajánlatok feletti határozat hovatál és a kölcsön kötvény jóváhagyása képezi.

A zalaegerszegi r. kath. templom. A zalaegerszegi plebánia templom restaurálása befejeztetett. Már eltűntek az állványok, eltávoztak azok is, akik a restaurálásnál közreműködtek. Most szemlélhetjük a templomot 150 év előtti pompájában.

A templomot Biró Márton veszprémi püspök építtette 1750-ben, de csak 1801-ben consecrálta gróf Herzán Ferenc bíboros szombathelyi püspök. Hogy ki volt a templom építője, arról biztos adataink nincsenek. Ami a festést illeti, annyit tudunk a főltárképen levő felirásból, hogy ez utóbbit Czimbál János festette, ki valószínűleg más festményeken is dolgozott. Közreműködött külsőleg több más festő is, amit az egyes képek különböző „kezelési modora” és „felfogása” bizonyít. Ezek mind Mária Terézia korabeli ismertebb festők. Dorfmeister, Maulpertsch, Vinterhalter stb.

A freskók épen úgy, mint a falterületek általában a legrosszabb állapotban voltak annyira, hogy sok helyen el kellett tekinteni a tulajdonképeni restaurálástól. A művész kénytelen volt az elpusztultak helyén az alakokat saját belátása szerint vagy kiegészíteni, vagy egészen újakat komponálni, ami természetesen a többi alakok teljes, vagy részleges átfestését tette szükségessé. A festés így nem annyira restaurálás, mint inkább rekonstrukció volt; még pedig oly rekonstrukció, mely az eredeti képek tárgyát a szemlélő előtt érthetővé tette és a festmények színeinek régi frissességét s harmonikus összhatását visszaadta. A festés és ennek kapcsán teljesített kőműves munkák 4 hónapnál hosszabb időt vettek igénybe.

Az összes munkálatok együttvéve körülbelül 21—22 ezer koronát emésztettek fel, mely — tekintve a munkák nagyszabásu jellegét — épen nem mondható soknak. E költségnek felét dr István Vilmos megyés püspök ur ömítéségá

fedezte, a másik része, részint nyilvános gyűjtésből, részint a templom alapból került ki.

A festést 9 segéderővel végezte szamosújvári Bogdánffy Pauly Erik budapesti festőművész és tanár, a francia fest. akadémia tiszteletbeli tagja. Ugyancsak ő vezette a restaurálás kapcsán előforduló többi munkálatokat. A művésztanár született 1870-ben Berlinben. A gymnasiumi tanulmányai befejeztével jogi fakultásra ment, de nem sokára ezt otthagya és művészi hajlamait követte. A berlini és müncheni művészeti akadémiát látogatta, később pedig Budapesten képezte ki magát. Két ízben tanulmány utat tett Olaszországban. Hosszabb ideig tartózkodott Párisban, beutazta Európa legnagyobb részét.

A budapesti tárlaton több ízben szerepeltek festményei, igazi hivatását azonban inkább a monumentális és dekoratív festésben és művészetben találta, ezenkívül az iparművészet terén is sokat működött. Nem említve profán műveit, festette a nagypősei újtemplomot (Vasm.) az aradi minoriták templomát. A kormány megbízásából hónapokig tartózkodott Párisban, hol az ottani kiállítási magyar csoportok részére dolgozott 1900 évben.

A templom restaurálásánál még közreműködtek Heckenast János aranyozó; Lendvai László helybeli asztalos, Bali Béla lakatos, ki igen szép vascsilárt készített; Morandini Tamás építész, ki az állványokat készítette. A kisebb asztalos munkákat Horváth János püspöki asztalos csinálta. Ezekon kívül még dolgoztak a templomban Léránt János helybeli festő és Keszli Ferenc asztalos.

Isten bőséges áldása legyen mindazokon, akik templomunk restaurálásához akár anyagi áldozattal, akár munkájukkal hozzájárultak!

Izraelita istentiszteletek. A reggeli Szelichosz istentiszteletek az első nap 5, szerdán (zechor brisz) 1/2 5, a többi napokon 1/2 6; Roshasonó (ujév) első és második napján az estich 6, a reggeli 6, a délelőtti (muszaf) 9, a délutániak 4, a péntek estiek további intézkedésig 6, a szombat délelőttiak 1/4 11 órakor tartatnak meg.

Eljegyzés. Nyírlaki Tarányi Ferenc dr földbirtokos, tartalékos dásdás hadnagy, nyírlaki Tarányi Ferenc földbirtokos és neje Riefl Mária bárónő fia eljegyezte kölosei Kende Gabriella urleányt, Kende Zsigmond kir. kamarás, nagybirtokos és neje Boér Ilona leányát.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Nagy Ferenc segédtitkárát a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság-hoz titkárrá nevezte ki. — A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Torma Valeria okleveles tanítónőt a hodosáni állami elemi iskolához kinevezte.

Kirendelés. A m. kir. igazságügyminiszter a nagykanizsai kir. törvényszék területére Neusiedler Antal kir. törvényszéki bírót vizsgálóbíróul, míg helyettese gyanánt Knorr Kálmán törvényszéki bírót rendelte ki.

Tisztelgések. Árvay Lajosnál, Zalavármegye alispánjánál megválasztása után több tisztelő küldöttség járt. A közgyűlés napján először a vármegyei tisztikar tisztelt s Trsztvánszky Ödön árvaszéki elnök üdvözölte az új alispánt. Beszédében kiemelte azt, hogy Árvay Lajos hosszú hivatalos pályája alatt kötelességtudásával és szorgalmával példát adott a tisztviselőnek; ez a kötelességtudás volt az a sugár, amely a lelkiismeretes tisztviselő útját kijelölte. Kéri, hogy a jövőben is mutasson utat s valamint a napsugár nemcsak világít, hanem melegít is, árássa a tisztikarra a szeretet melegét is. A föld magába veszi a napsugár melegét s visszacsugározza a nap felé. Ez a melegség élteti a vegetációt. A tisztikar is viszonzni fogja a szeretetet s lelkiismeretes munkával támogatja a vármegye új alispánját nehéz munkájában. — Árvay Lajos alispán megköszönve az üdvözlést, biztosította a tisztikart nagyrabecsüléséről és szeretetéről. Életének irányelve volt a kötelességtudás teljesítése, az marad a jövőben is. Tisztviselőtársainak mindenben támogatója, jóakaró vezetője lesz. — A tisztikar felkereste Czukelter Lajos főjegyzőt is, aki azonban kitért az ünnepelesebb üdvözlés elől s meghatva szorított kezét pályatársaival, akik közül többen vele együtt évtizedeket töltöttek el a vármegye szolgálatában.

Tisztelegtek még az alispánnál: Zalaegerszeg város tisztikara, a zalaegerszegi államépítészeti hivatal s a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség.

Cséntár István Bollahida és Poppel József Nova 10—10 K. III. Üszöktér: Peszleg Gábor Lenti-szombathely 30, Hoffmann János Tárnok, Török József Náprátfá és Dorfinger János Nova 20—20 K, Tóth József Baktüttös, Sipos Gábor Nova, Németh Vilmos Bollahida, Sipos Vince Baktüttös és Varga Ferenc Nova 10—10 K. Diszoklevelet kaptak csoport kiállításaiért: Tornócs Gábor, Bezeredy István, Vizsy Boldizsár, Csizmadia Mihály, Kunstnig Antal novai lakosok és Galambos János ormándlaki lakos.

Olcsó kelengye. Fekete Zsófi nevű leányzó évek óta uri háznál szolgált. Minden pénzét arra költötte, hogy tisztességes kelengyét szerezzen magának, mert egy tekintetes ur hitegette, hogy elveszi. De a csekély bérből nem tudott véglegényhez méltó fehéreműt vásárolni, tehát ahol szerét tehette, lopott. Legutolsó helyén gyanakodtak rá s ládáját megvizsgáltatták. Tucat-szám találtak benne a finom női fehérruhát, csak az volt a feltűnő, hogy nagyon sokféle volt a monogram. Az eljegyzés most már valószínűleg fel fog bomlani.

Egy 104 éves asszony tűzhalála. Császárs János ságori gazdaember édesanyja egy évszázadot élt már. Az öreg asszony rendszeren otthon üldögélt, imádkozott s visszagondolt arra a nagy időre, amit átélt. A múlt héten is egyedül volt otthon s a folyosón szundikált. Nem vette észre, hogy a feje felett kigyulladt a tető s a láng csakhamar elharapódzott. Néhány perc alatt a tüzet oltotta az egész falu, az öreg asszonyra azonban nem gondolt senki. A gazda eszmélt először arra, hogy anyja a házban van és berohant érte. Ki is hozta a lángok közül, de milyen állapotban! A szegény öregről leégett már a ruha és a teste súlyos sebekkel volt borítva. Néhány óra alatt kiszivvedett. A tűz keletkezésének okát nem tudták kideríteni.

Tűz báró Harkányi Andor és Béla zalaszentgróti uradalmában. Vasárnap délután óriási égháború vonult el Szentgrót felett, amely alkalommal a villám belesapott a szentgróti major keresztapjába, melyben az előbb esett 15 mm esapadék folytán — kevés kár esett, dacára annak, hogy igen sok faanyag volt benne felhalmozva. Különösen köszönhető ez a tűzoltók éberségének, kik alig 10 perc alatt teljes apparátussal kivonultak. Két feckendő egy órai működése után teljesen lokalizálták a tüzet. Kiváló ügyességgel párosult szorgalmuk teljes elismerést és díszretet érdemel. Érdekes a villám szeszélye! A szaru gerendát összetartó kapocsba ütött az épület sarkán, honnét átmenve a falra egy darabon a vakolat alatt futott; a közbeeső ablak vasrácsát összegörbítette és egész feketére oxydálta. Az épület biztosítva volt.

Az árva. Egy rongyos tót asszony kért szállást a Fecske majorban. Kis gyermeket s egy nagy batyut cipelt a nyomorult; meglátszott rajta, hogy halálosan fáradt. A juhászok adtak neki szállást az akolban. Reggelre az asszony eltűnt, de a gyermek ott maradt. Édesen aludt a széna között. Bevitték a faluba, ahonnan a menhelybe küldték.

A munka jutalma. A kormány az ipar előmozdítása körül szerzett érdemekért okleveleket szokott adni, amelyeknek nagy értéket tulajdonítanak. Ezt a legmagasabb kitüntetést kapta Schicht György cég is, amely tudvalevőleg a szappangyártás terén szerzett érdemeket. Legújabb időben a cég a kókuszdióból előállított Ceres ételzsír gyártására külön osztályt állított fel, amely minden versenyen felül áll. Az ételzsírt egyenesen erre a célra importált, napon szárított kókuszdióból sajtolják.

Hirtelen halál. Ferencz Ágota zalaezerségi eseléd a minap arról panaszkodott asszonyának, Molnár Sándornak, hogy rosszul érzi magát. Ezzel lefeküdt. Csakhamar olyan göres fogta el, hogy elvesztette eszméletét és nemsokára meghalt. Asszonya jelentést tett a rendőrségen, mire kiszállították a temető hullaházába, ott a kir. törvényszék felboncoltatta, mert a halál okául

különféle verziók keringtek és az a gyanu merült föl, hogy megmérgezték. A orvos törvényszéki boncolás meghazudtolta a mende-mondát, mert szívelzsírosodást állapított meg.

Rajtavesztett. Németh Józsefné helybeli lakosnak szép ludjai voltak az udvarában. Egyik napon azt a szomorú tapasztalatot szerezte, hogy ludjai közül egy, a legszebb és legértékesebb elveszett. Kereste-kutatta, de eredménytelenül. Végre sikerült neki Pritzli Antalnál a lud hült tetemeit megtalálni, a mint ez el akarta szállítani. Az előhívott rendőr előtt Pritzliné beismerte, hogy a ludat ő fogta el és ölte meg. A tolvaj asszony ellen megindították a bűnvádi eljárást.

Jelenet a zalaegerszegi piacon. A piac nem szalon s a kosaras hölgyek nem is vitatják, hogy szalonképesek. Bizony sokszor be kell fogni a fülét az uri asszonyoknak; különösen ha alkudni mernek. Most az egyszer azonban a vásárló gorombáskodott s a piac védelmére kelt a megsértett női becsületnek. — Egy iparos gyümölcsöt vett. A háta mögött állt egy eselédleány, aki beleszólt a vásárba. Azt mondta, hogy ne válogassa ki a szebbjét, mert ő is akar belőle. Az iparos durva, lealázó kifejezéssel utasította vissza a beavatkozást. Lett erre riadalom. Paradicsom, alma, tojás, káposzta repült a durva férfi felé, aki a linchelés elől kénytelen volt futással menekülni.

A halálraítelt magyar érdekében. Amerikában élő hazánkfiát, Magyar Vince novai illetőségű munkást tudvalevőleg halálraítelték, mert gazdáját, egy farmert agyonlőtte. Az osztrák-magyar konzulátus, mint a minap is megirtuk, a külügyminiszter utasítására a pernek újrafelvételét eszközölte ki. Most az amerikai magyarok mozgalmat indítottak, melynek célja, hogy Magyar Vincét megmentse a haláltól. Gyűjtést rendeztek és Barkó Géza lapszerkesztő kezdeményezésére színelőadást is tartotnak. Előadásra került „A régi szerető”. A színház zsufolásig megtelt magyarokkal, a kik lelkesen tüntettek szerencsétlen honfitársuk mellett. Eddig már szép összeg gyűlt össze, a melyből védőügyvédet szerződtettek.

A Vakok Gyámoltó Országos Egyesület Dunántúli Fiókegyesületének gondnoksága az igen tisztelt gazdaközönségnek becses tudomására hozza, hogy az ipari foglalkoztatója részére bármily mennyiségű lőszort és disznósörtét a legmagasabb áron vásárol. Ez irányú kérdések kéretnek az egyet gondnokságához, Szombathely Mező utca 33. A vakok kefékésztményeiről árjegyzék szives kívánatra készséggel ingyen küldetik.

Tiszti orvosi vizsgák. A tiszti orvosi vizsgák Budapestben folyó évi szeptember hó 24-én, — Kolozsvárott pedig október hó 15-én veszik kezdetüket.

Vasuti összeütközés. A nagykanizsai vasuti állomáson egy tehervonat állított össze. A tolató mozdony valószínűleg hibás váltóállítás következtében, arra a vágányra tolt a kocsikat, amelyen a esáktornyai gyorsított tehervonat állott. Néhány kocsi beleszaladt a vonatba s tiz vagon összezuzott, vagy megsérült. Az volt a szerencse, hogy a gyorsított tehervonat személykocsii után több teherkocsii volt akasztva s az utazók között baj nem történt. Árukban azonban nagy a kár.

A sümegi szenzáció. Sümegen megismétlődött a debreceni lunatikus esete. Egy Figura István nevű hentes inas éjszaka felmászott a háztetőre és ott hajmeresztő produkciókat végzett. Végigfeküdt a ház ormán, majd a kéményhez támaszkodott s arcát folytonosan a hold felé fordította. Egy óra hosszáig maradt a fiu a háztetőn, azután lemászott s lefeküdt. Az éjeli sétát nagy közönség nézte végig. A fiu másnap semmire sem emlékszik. Azt mondják, hogy egy nővére is holdkóros volt. Mindenesetre érdekes tanulmány lesz a szakembereknek a lunatikus fiu, mert az ilyen nagy ritkaság, ha ugyan nem egészen mese vagy egy kis huncutság.

Kisasszony napi vásár. A folyó hó 10-ére esett kisasszony napi országos vásárunk kellemes őszidőben kezdődött. A belső, kirakodó vásár nem volt olyan látogatott, mint más években, de annál mozgalmasabb volt a marhavásár. Idebent kevés volt a kereskedő is, kevés a vásárló közönség is. A sátrak üresen tátongtak, nem igen mutatkozott vevő. Az állatvásárra felhajtottak 50 darab bikát, 910 drb tehenet, 290 drb üszőt, 990 drb ökröt, 480 drb tinót, 350 drb borjut és 600 drb lovat és csikót, összesen 4170 drbot. Ezek közül eladtak 1873 drbot. Az árak nagyon ingadozóak voltak. Nagyon hátrányosan befolyásolta az adásvételt az a körülmény, hogy városunk még mindig hatósági zár alatt lévén, szarvasmarháknak külföldre való szállítása tilos. Olyan kereskedők, akik külföldre szállítanak marhákat, a tilalomról tudomással bírtak, a vásáron meg sem jelentek.

A cubák. Magyarul nyomtaték volna, göcseji akoentussal azonban cubák (zuwag). A husnak az a járuléka, amit meg kell fizetni, de nem lehet megenni. Furesa tulajdonsága a cubáknak, hogy a husárak emelkedésével arányosan növekszik. Vannak városok, ahol a nyomtaték megengedett nagysága már szabályozva van. Ezért azután nagy az elégedetlenség azok körében, akik idegenből kerülnek hozzánk. Vannak városi szabályrendeletek, amelyek kimondják, hogy a csontok s kevésbé élvezhető hus részeknek a hussulyba való beszámítása, tehát a zuwag tilos. Igaz, hogy ez a húst némileg megdrágítja, de aki egy klg. húst hozat, legalább tudja, hogy teljes súlyt kap és nem 60—70 dekát. Zalaegerszegen a hus ára nem a legmagasabb, de ha a cubákat is számítjuk, bizony drágábban fizetjük azt a nagyobb városok fogyasztóinál.

Tüzek. Cséb községben, f. hó 9-én délután 1 órakor tűz támadt, mely alkalommal Györe János és Kámán Ádám gazdabemberek lakóháza és gazdasági épületei, szalmája és szénája a lángok martalékává lett. Az egyik gazdának benne égett 3 sertése is. Biztosítva voltak. A szenvedett kár 3000 K.

Agyongázolt vasuti ór. Cserecserecs György előbb Komárváron volt vasuti ór. Két héttel ezelőtt azonban Murakereszurra helyezték át. Csak néhány napig tett új helyén szolgálatot. Éjeli körutja alkalmával egy tehervonat közeledett, amely elől átlépett a szomszédos sínparra. Nem vette észre, hogy hátulról egy mozdony robogott, amely elütötte, lábait leszakította s darabokra ronsolta. A szerencsétlen ember azonnal meghalt.

Pályázat. Posta-távirda segédtisztaké kiképzés céljából a m. kir. posta, távirda és távbeszélő hivatalokhoz 1906. évben a budapesti posta- és távirdaigazgatósági kerületbe negyven, a kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári és zágrábi kerületekbe pedig egyenként husz, vagyis összesen 200 növendék vétetik fel. Növendékké felvételért azon magyar honos ifjak pályázhatnak, kik a magyar nyelvet szóban és írásban birják, továbbá a középiskola IV. vagy ezzel egyenlő rangu más iskola megfelelő osztályát hazai tanintézetben sikerrel végezték, 14 évesnél nem fiatalabbak és 16 évesnél nem idősebbek. Ezen feltételeken kívül a pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal fedhetlen magaviseletüket, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép és egészséges, a posta-, távirda- és távbeszélő szolgálatra alkalmas voltukat is igazolni tartoznak. A kérvény az illető posta- és távirda igazgatóságához címezve, azon posta távirdahivatalnál nyújtandó be, hová folyamodó növendékké felvételét óhajtja. Mely posta- és távirdahivatalok vannak növendékek felvételével főlhatalmazva, arra nézve bármely posta távirda igazgatóság illetve hivatal tájékoztatást nyújt. A felvett növendékek köteleseka szolgálatot az értesítés kézhezvétele után legkésőbb november hó 15-én megközdeni.

Erdőöri szakvizsgák. Az erdőöri szakvizsgák 1906 évi október hó 22-én s az erre következő

A sósokuti „PAULA” forrás természetes hazai ásványviz. Páratlan borviz. Kristálytisza és utolsó cseppig élvezhető. Legolcsóbb ásványviz.

Kapható minden kereskedésben. — Zalaegerszeg és vidékére egyedüli főelárusító Komlós M. Miksa cég Zalaegerszeg.

napokon fognak Szombathelyen a vármegye székházában, mindenkor délelőtt 9 órakor megtartani. Ugyanekkor tartják meg ott a vadőri vizsgákat is.

Értesítés. A zalaegerszegi cipész és csizmadia iparosok szakosztálya tisztelettel értesíti Zalaegerszeg és vidéke tisztelt közönségét, hogy a zalaegerszegi cipész és csizmadia iparosok folyó évi szempontjára, hogy tekintettel a bőrárak folytonos drágulására, az összes cipő és csizma munkák árait mintegy 25%-al felemelték.

Érdekes röpirat. Rendkívül érdekes és figyelemreméltó röpirat jelent meg a napokban Budapestben, Tali Ferenc Lajos tollából „Néhány szó a magyar nemzeti állam kiépítéséről és a nemzeti kérdés megoldásáról” cím alatt. A szerző eleven tollal írt munkájában itt-ott kiméltelen, de mindég jóakaró hangon veti szemünkre nemzeti hibáinkat s azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparállamná kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad és független. A röpirat második része a nemzeti kérdések megoldásáról foglalkozik s annak barátságos rendezésére új és figyelemreméltó módokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható. Ára 30 fillér.

A faiskolákkal rendelkező községek figyelmébe. A földművelésügyi miniszter egy korábbi rendeletével kötelezte mindazon községeket, amelyek faiskolát tartanak fenn, hogy a „Gyümölcskereskedés” című szakfolyóiratot 2 korona előfizetési díj mellett járassák. Ezt a rendeletet mellőzte legtöbb község és a küldött lapokat nem fogadta el. A földművelésügyi miniszter most újabb leíratot intézett a törvényhatóságokhoz, melyben felszólítja őket, hogy a fent jelzett rendeletének érvényt szerezzenek és egyúttal bekéri mindazon községeknek névjegyzékét, melyek a faiskola tartása alól fel vannak mentve, hogy így a félreértések kiküszöbölése mellett azon községek ellen a legszigorúbban járasson el, melyek a folyóiratot megokolatlanul visszaküldik.

Ami jól ízlik, az a szervezetnek rendszeresen hasznosabb, mint a visszatetsző ízű dolgok, különösen gyógyszerek. A „Scott-féle Emulsió” feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítása a csukamáj olajnak, melyet gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható gyógyszer-tárakban.

Fajsértések a kisgazdáknak. A kormány már eddig 1300 jorkhsirei sertést hozatott Angliából és szétosztatta a kisgazdáknak. Ujabbán ismét érkezett egy szállítmány 900 darabból, amelyet a székelyek közt fognak kiosztani. A jorkhsirei sertés csaknem háromszor olyan szapora, mint a nálunk eddig tenyésztett mangalica zsirsertés; nem viszi el olyan könnyen a sertésvész. Husát pedig igen keresik nemcsak Európában, hanem Amerikában is.

Időjárás. Zord, zimankós őszi időjárás uralkodott a múlt héten. Szitáló őszi eső esett, a szél átjárta a vastagabb ruhát is; az emberek dideregve jártak. A komor őszi hangulat lett urrá felettünk.

Állatdíjazás. A sümegi gazdakör jövő kedden, f. hó 18-án a m. kir. kormány és a megyei gazdasági egyesület támogatása mellett állatdíjazás rendez. Díjazás gyanánt tenyészbikák, tehének és növendékek tulajdonosai számára 4—4 díj van kitűzve. Ugyanekkor 4 díj van a községi bikák gondozói részére is kitűzve. Nagyobb birtokosok arany és ezüst oklevelet nyernek. A kiállítás iránt értesülésünk szerint, a vidéken nagy az érdeklődés.

Megszűnt állati betegség. Zalaegerszegen és Szentersébethegyen szórványosan uralgott sertésorbán betegség folyó hó 7 illetve 12-én megszűnt, minek következtében az ez irányban elrendelt hatósági korlátozás feloldatott.

Mérvásárlás. A f. hó 12-ére városunkba kitűzött mérvásárlásra összesen 5 darab mént hajtottak fel. Ezek közül azonban a kincstár részéről kiküldött bizottság egyet sem talált alkalmasnak a megvásárlásra. A bizottság elnöke kijelentette, hogy hidegvérű méneket a kincstár nem szándékozik vásárolni.

Zárlat. A sertésvésznek Ausztriába történt behurcolása miatt vármegyénk egész területe zár alá helyeztetett s innen Ausztriába sertéseket szállítani tilos. Ezen tilalom gazdaközönségünkre kiszámíthatatlan kárral jár, azért saját jól fel-fogott érdekekben eszelecszik mindenki, aki a sertésér

közt észlelhető vést idejekorán bejelenti a hatóságoknak s az ez által elrendelt óvó- és elfojtó intézkedéseket a legpontosabban betartja.

Zárlat elrendelése. Kaszaháza községben a sertések között a sersorsorban betegség szórványosan fellépett; miért is a község hatósági zár alá vétetett.

Allatforgalmi korlátozás. A szomszédos Ebergény községben felmerült hólyagos kiütés miatt városunkban f. hó 4-től számított 40 napig, vagyis f. évi október hó 14-ig lovak és szarvasmarhákra marhalevelek sem ki nem adhatók, sem nem irányíthatók és a 40 napig vészmentességi záradék a belföldi forgalomra sem alkalmazható. Ezen intézkedés szerint lovakra és szarvasmarhákra nézve a forgalom ezen idő alatt szünetelni fog.

Nagyon nehéz

de nem teljesen lehetetlen oly szert találni, mely gyermekek részére épp oly megbízható és eredményes hatású, mint a gyógyszerkamájolajból alphasphorsavas mész és nátron hozzáadásával készülő *Scott-féle Emulsió*; mert a *Scott-féle Emulsió* a fiatal szervezetbe új erőt vezet és segíti a fejlődéssel kapcsolatos nehézségeken. A *Scott-féle Emulsió* egyúttal jó ízű, könnyen emészthető és oly tiszta szer, hogy a legesekelebb zavarokat sem okozza és állandóan csak a legjobb sikerrel használható. A *Scott-féle Emulsió* sokkal jobb, mint a közönséges csukamájolaj.

A *Scott-féle Emulsió* valódiságának jele a hátán nagy csukahalat vivő halász védjegye.

Ezen lapra való hivatkozással és **75 fillér levélbélyeg** beküldése ellenében mintával bérmentve szolgál:

Dr BUDAI EMIL „Városi gyógyszer-tára”
Budapest, IV., Váci-utca 34-50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Venus és Cupido.

Angolból fordította: Dr Jámor Márton.

(Folytatás.) (34.)

A mikor a rettentő ítélet szavai egymásután a fogoly értelmébe jutottak, s azok valóságos jelentőségét lassan-lassan értelmébe felfogta, egész magasságában felállott, kezeit ökölbe szorította s teste az indulattól megremegett. A méltatlankodás s harag érzete üt ki az arcára s úgy látszott, hogy végre eljutott türelmének határára s most a hatalmát érvényre kell juttatnia. E kritikus pillanatban, a mikor már tartottam szenvedélyének kitörésétől, a mely ő reá éppugy, mint sok másra is fatális lehetett volna, szerencsés véletlenségből körütekintve, észrevette, hogy a jelenlevők között vagyok. Néhány pillanatig szembe néztünk egymással, én kezeimet összetéve mintegy könyörögtem hozzá, hogy nyugton maradjon, ő e néhány pillanat alatt visszaemlékezett a nekem adott szavára s nyomban esend lett mint kis gyermek. Nemes türelmének ez volt az utolsó jelensége s az a fenséges mosoly, a mellyel alázatosan könyörgő tekintetemet viszonozta, engem egészen megtört. E perctől fogva elvesztettem fejemet s nem gondoltam semmi egyébre, mint a szegény isteni hős szomorú sorsára.

— Ne busulj, Praxy! — mondá Hercules. — Tán még rendbe gyűn minden. Ha nem, hát akkor az se baj; magamon kívül senkise hibás. Az előtt megöltem ezer emberrel is többet s mégse törődtem vele. Praxy, de most igazán bánom, hogy aztat a kertészt leütöttem. Mond meg eztet annak a parókás fickónak, hogy eztetet én mondtam; akarom, hogy megtuggya.

— Mit beszél a vádlott? — kérdezte a bíró.
— Azt mondta, hogy keservesen megbánta, a mit tett, elnök ur. Ezután a szegény ifjut cellájába kísérték.

A tolmács hozzám sietve, mohón kérdezte az imént hallottak értelmét.

— Miért mondotta, hogy már ezer embert is meggyilkolt? Nem lehetne az irányban intézkedni, hogy örülnek nyilvánítsák. Hisz ez az ember tökéletes bolond!

XIX. FEJEZET.

A tenger menyasszonya.

Diana úgy lépett a bíróság elé, mint egy megsértett királyasszony. A vád ellene magában véve nem volt valami nagy jelentőségű; és a védő ügyvéd védeence érdekében, az éjjeli csinytevésből olyan tréfát üzött, hogy minden haligatója nevető göresökbe esett. A szelid szarvaskát egy hegyetlen nyállal sértette meg a térdén s most az egész életében nyomorék marad; a vad csupán megjed s a kerítésben okozott kár jelentéktelen. Három havi fogházra ítélték kihágásért s Mercuriust ugyanennyire ítélték kihágás és lólopás miatt.

— Gyalázatos, aljas törpe népség! Tudjátok-e ti, hogy kivel van dolgotok, kit ítéltetek el s ki az, a kit elég szemtelenek voltatok már két hét óta fogságban tartani? Tudjátok-e, hogy én Jupiter leánya, Apollónak ikertestvére vagyok, hogy Oriónt én lőttem le és soha nem tévesztő nyilammal, — Actaeont én változtattam szarvassá úgy, hogy kutyáim száz darabra szaggatták? Tudjátok-e, hogy én vagyok az éjjeli királyasszonya, hogy én miattam sütt a hold, hogy az erdők az enyéimék, azokban a szavások, a nyulak, a rókkák, a vadmacskák s a mókások és hogy akkor vadászok azokra, amikor nekem tetszik?

Az új királynője minden ízében isteni volt, a mint villámló szemekkel, haragos beszéddel s parancsoló mozdulatokkal fejezte ki méltatlankodó tiltakozását isteni voltának megsértése ellen. Mindent közölték a bíróval, aki egyszerűen kiadta a rendeletet, hogy a foglyot szigorúan őrizzék s szakértő orvosokkal figyeljék meg elmebeli állapotát.

— Praxy, hát miért nem szólsz fel az érdekemben? — kérde az istenasszony. Hisz ön jól tudja, ki vagyok.

— Távolsítsák el, — mond a bíró haragosan, mielőtt felelhettem volna a kérdésre. Hasonlóan járt Mercurius is, aki előzőjéhez hasonló ellenvetésekkel igyekezett érvelni.

Reggeli után Wansworthba hajtottam, a hol engedelmet kértem Cupidó meglátogatására. Két napi fogság arcát sápadtá tette, de a rózsaszín tüstént visszatért az arcára, a mint öreg barátját meglátta s hangos szeleburdisággal rohant karjaimba. Valahogy megtudták, hogy ért a horgoláshoz s a mikor cellájába értem, vígan dolgozott a horgoló tüvel és fonállal s füttyörészett, mint egy olympusi szusterinas.

— Praxykám! — kiáltott a fuz, eldobva a horgoló tüt s több szót nem ejtett el, mint a mennyit fél óra alatt összeszedhet, — hát végre mégis eljött értem! — Óh hadd menjünk ki azonnal a szabadba!

— Szegény fiaoskám, nincs módomban téged innét elvinni. Azt is alig tudtam kieszközölni, hogy meglátogathassalak.

— De azt csak nem fogja megengedni, hogy megvesszőzzenek! — kiáltott ujrs, amint tul volt a szabadulásában való első csalódáson. — Gondolja meg, Praxy! a maga szegény kis Cupidójának védtelen testén hetenként tizenkét vesszőzés!

— Ugye, kis gazember! hát hány csapást adtal te az ijáddal másoknak, mi?

— Az egészen más, — mondá Cupidó, a szokásos logikával s oly hangon, a melyből kiolvasható volt az a gondolat, hogy én tisztára örültt vagyok, a miért ilyen összehasonlításra vetemedtem. Egyébként én sohasem ütök nagyot, Legfeljebb egyszer-kétszer rácsapok a kis koldusokra, ha már nagyon szemtelenek. De ha megszabadít azoktól a korbácsütésektől, Praxykám akkor megígérem, hogy soha többé nem bántok senkit sem.

— Szombatnál előbb nem fog megtörténni, — mondám — s addig még hosszú az idő. Ki tudja, mi fog még addig történni. — Ugyancsak kevés reményem volt ahhoz, hogy valami véletlenség megakadályozza a szegény gyerek megbüntetését, de valamit mégis csak kellett mondanom a vigasztalására. — Hát nem unatkozol így egyedül, Cupidó?

— Nem bizony. Horgolni szeretek s a felügyelőnő igen jó szívű asszony. Persze, sokkal jobb szeretnék a kutyákra és lovakra parittyázni a parkban. Hanem azért szivesen itt töltöznék akár egy hónapot is, ha elengednék a vesszőzést. Milyen az az Ellian-féle bedörzsölés? ha a felügyelőnő bedörzsölne vele, Praxy gondolja, hogy a vessző nem esipne oly nagyon? Vulcanus egy perc alatt sérthetetlené tudna tenni valami speciális kenőcsével, ha itt lenne.

— Talán majd megmenekülsz valahogyan, — mondám s ha nem az se nagy baj; magamat is

**borviz.
Legol-**

Zalaegerszeg.

akárhányszor megvesszőztek már Cupikám. — Nem emlékeztem ugyan erre az operációra, de hát mit mondjon az ember ilyenkor?

Ezután az alkohol istenségénél tettem látogatást, a kit szárnyú leverten találtam, egy jó pohár jó ital szánalmas nélkülözése miatt. — Mit gondolsz azok, Praxy, — kezdé indignálódva, — hogy úgy bánnak velem? — Nem tudják, hogy ki vagyok? Jupiterre, ha visszakerülök az Olympusra, leverem és elfonnyasztom az összes szőlőjüket, hogy egy csepp bor se maradjon a földön, ennek a hitvány népnek!

— Ezt az országot az nem fogja bántani, — felelém. A komló földet kell elfagyasztania és megaszalnia. Mit kapott inni?

— Napjában kétszer egy fél üveg zavaros mooskos sárga kutyvasatékot, a mit ők sörnek mondanak; — orvosi rendelésre, aki azt mondta, hogy gyenge izgató szerekre szorulok. Igazán gyenge valami, már amennyire én értek hozzá. Máskülönben rendelhetném a hideg vizet. Ez a doktor valami keveset tud görögül; legutoljára hogy itt volt, beszéltem vele. Hát a Jupi figyelmzettett bennünket, hogy valami ostobaságot ne csináljunk, de ilyenre ki az ördög gondolt volna? Ezután a kivégzés felől kérdezősködött, de alig volt időm közölni a történeteket, mikor a porkoláb kulcsainak esörgése figyelmeztetett, hogy a beszélgetésnek vége van.

(Folyt. köv.)

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

búza	minőség szerint	Kor. véli	Kor. ig
rozs	>	13.60	—
árpa	>	11.20	—
zab	>	12.50	—
tengeri	>	12.50	—
	>	14.50	—

Nyílt tér.)*

Bucsuzás.

Életpályám elsőlított szülővárosomból. Sok barátot és jóakarót szerettem volna felkeresni, hogy bucsut vegyek tőlük s megköszönjem jószágukat. Az idő rövidsége azonban nem engedte, hogy mindenkitől személyesen elbucsuzzam; ezton mondom tehát Isten hozzádot mindazoknak, akik barátságukkal kitüntettek.

Zalaegerszeg, 1006 szeptember 14.

Siposs Ernő.

* E rovathoz közzétételért nem vállal felelőséget a Szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr. Csák Károly és Udvardy Ignác

Teljesen pótolják a külföldi likőröket

Schrank Béla

gőzerőre berendezett
likőrgyárának
elismert jó gyártmányai
Esztergomban.

Legnagyobb versenyképesség!

Képviselet:

Klein Iván Tapolcán.

Különleges gyártmány:

Triple Sec „Comme il faut“.

Ad. 292/ip. 906.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa mint I-ső foku iparhatóság a zalaegerszegi iparos tanonc iskolánál üresedésben levő egyenként évi 320 K javadalmazással ellátott

2 rajztanítói állásra

pályázatot hirdet. Felhivatnak a pályázni óhajtok, hogy eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb 1906 szeptember 19-én d. u. 2 óráig Zalaegerszeg város tanácsához címezve annál inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek tekintetbe nem vétetnek.

Zalaegerszegen, 1906 szeptember 12-én tartott tanácsülésből.

Németh Elek, h. polgármester.

Építők figyelmébe!

Ajánlok épületfát, deszkát, lécet, padlót, fazsindelyt, vízhatlan cementet, kátrányt és tetőlemezeket, vasalásokat, festékárukat nagy választékban, versenyképes árak mellett.

Horváth Győző

Zalaegerszeg.

Jó családból való fiú tanulóknak főívétetik.

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíj jogosult hűlgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak 1/4-25 évig terjedő időre heti, havi, 1/4-1/2 és egész évi tőkeamat törlesztéssel!

KÜLÖNLEGESSÉG: A páris- bécsi enqueté értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Jelzálog hitel!

300 koronától feljebb I. és II. és III. helyre földékvárosi-, és vidéki házak, nyaralók, gyárak, fürdő épületek, malmok, ásványvíz és egyéb források és kőbányákra a becsérték 3/4 részéig.

Építési hitel!

Építésfélben lévő ingatlanokra 2-3 részletben, oly arányban, a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadósságok convertálása!

Váltó- és tárahitel! Vizszámlálás és váltóosere kereskedőknek!

Készítünk tervezeteket különféle ujonnan alapítandó vállalatokról, valamint finansirozzuk is ezeket. Elvállalunk technikai és geológiai véleményezéseket hites szakértők által; foglalkozunk fennálló vállalatok részvény-társasággá való átalakításával.

Előnyösen! Solld alapon és gyorsan eszközöljük minden fenti műveleteket elsőrangú belföldi és páris-londoni intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospectust!

Válaszbélyeg mellékelendő!

MELLER L. EGYED

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 19/B.

15 db. hordó

legjobb karban

összesen 63 hektoliter,

olcsón eladó

Korányi Mór urnál Helyben.

Szülők figyelmébe.

Az iskolák megnyitása alkalmából figyelembe ajánlom dúsan felszerelt raktáramat.

Harisnyák, zsebkendők, kitűnő ingek fiuk és felnőttek részére, iskolai táskák, cipők stb. nagy választékban kaphatók.

Nyári cikkek az előrehaladt időny miatt mérsékelt árért.

Üveg és porcellán áruk nagy raktára.

Ugorkás üvegek. — Legolcsóbb kitűnő hegedűk és hegedűhurok.

Uti kosarak és bőröndök.

Legjobb fajta Takarékharisnya a régi olcsó árban.

Dégen-féle Piroleum olaj raktár.

Életnagyságu fénykép bárkinek, mindegy vásárlási kényszer nélkül, legszebb kivitelben

3 K 50 fillérért.

Szíves pártfogást kér

DEUTSCH HERMANN

központi áruháza Zalaegerszeg.

STOCK-COGNAC MEDICINAL.

Kezesség mellett tiszta borból párelt.

Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS és STOCK

pároló telepe

FIUME.

Kapható gyógyszerárakban

és minden elsőrangú üzletben.

Vezérképviselő:

SATTLER JÓZSEF Nagykanizsán.

Nincs többé gabona üszög

a Numa Dupuy és Társa

magcsávazó szerének alkalmazása mellett. Már 23 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsá vetőmagra 50 fillér, egy métermázsá vetőmagra 26 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI/L Windmühlgasse 33.

Elárusító helyek: Zalaegerszeg:

Gyarmati Vilmos, Hubinszky Adolf,

Fangler Mihály, Kosztelitz Miksa, Ján

Ferenc, Komlós M. Miksa, Grünbaum

Ferenc, Reich Samu.

Alsólendván: Tomka György, Freyer

Lipót, Tivadar Ferenc.

Kőbányai Polgári Serfőző R. T.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy **Zalaegerszeg és vidéke** részére

Fürst és Társa uraknál **Zalaegerszegen, Rákóczy-u. 21. sz.**

sörfőraktári létesítettünk, akiknél sörünk úgy eredeti hordókban, (valamint eredeti gondosan és szakszerűen töltött palackokban) mindenkor friss minőségben kaphatók. Sziveskedjék tehát rendeléseivel nevezett képviselőnkhez fordulni.

Szives figyelmébe ajánljuk, hogy az **1896. évi Ezeréves Országos Kiállítás**on az összes versenyző sörfőzők közül mi kaptuk a legnagyobb kitüntetést, a „Diszoklevelet”, hasonlóképpen **1900. évben Párisban, 1904. évben Flórencben, 1905. évben Nápolyban és Palermóban, mindenütt a legnagyobb díjjal, a Grand Prix-vel** lettünk kitüntetve: jogosult tehát azon meggyőződésünk, hogy sörforgalmát nagyban emelni fogja azáltal, ha jövőben a mi sörünk elárúsításával foglalkozik.

Tisztelettel

Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság.

Szörneműek: Polgár-, Király-, Márciusi-, Kiviteli Márciusi-, Szent István-, Kőbányai Barátmaláta-, Dupla Márciusi és Dupla Maláta sör.

A **Kőbányai Polgári Sörfőző Részvénytársaság** sörét **Zalaegerszegen** kizárólag a „**Korona**” szállodában mérik.

Szent István védjegyű Dupla Maláta sörünket, mint kiváló gyógyort ajánlják: dr. Ángyán, dr. Elischer, dr. Herczel, dr. Kéty, dr. Korányi, dr. Laufenaur és dr. Liebmann budapesti egyetemi tanár urak; továbbá: dr. Glax tanár ur, ca. és kir. kormánytanácsos Abbázia, dr. Ebers csász. tanácsos ur és dr. Cottelli ur, ő cs. és kir. fensége József főherceg udvari orvosa, Cirkvenica.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

Marschall Nándor

hentes és kolbász áruk üzlete Székesfehérvár Kossuth-u. 6.

Főhercegi kamarai szállító.

Elárúsítás kicsinyben és nagyban. Állandó nagy raktár:

Prágában elsajátított módszer szerint pácolt sonka és füstölt husokból.

Naponként friss kolbász áruk.

Postai megrendelések azonnal és pontosan teljesítenek.

A posta és vasutal való jó összeköttetés abba a kellemes helyzetbe hozott, hogy naponként még a reggeli postával érkező megrendeléseket ugyanazon nap juttathatom rendeltetési helyére és legfrissebb árukkal szolgálhatok; miért is kérem igen tisztelt vevőimet, hogy nagybecsű megrendeléseiket továbbra is részemre fenntartani és jóhírnevű üzletemet becses ismerőseik figyelmébe ajánlani sziveskedjenek.

Diszitétek lakásaitokat télen és kertjeiteket tavasszal valódi haarlemi virághagyományokkal.

8 koronának (4 hollandiai forint) postalványon való beküldése után portó és vámmentesen küldünk ez idén is, mint minden évben Magyarországra egy

szokvány gyűjteményt,

vagy 30 db üvegbe való jácintot, vagy 40 db cserépben tenyészendő jácintot,

vagy 50 db szabadban virító jácintot, vagy 150 dbból álló, 45 cserépbe ültethető szobában virító jácintot, vagy egy 250 darabból álló kerti gyűjteményt,

vagy egy 240 dbból álló kertbe és szobába való gyűjteményt.

Mindegyik gyűjtemény remek jácintokból, tulipán, narciss, crocus, scilla, hóvirág stb. fajokból van összeállítva.

Gazdagon illusztrált és művelési utasításokkal ellátott árjegyzék, amelyben a gyűjtemények összeállítása részletesen ismertetve van, ingyen és bérmentve megküldetik.

Huis ter Duin virághagyomatelep

Nordwijk (A. G.) Haarlem mellett, Hollandia.

I-ső rendű disznózsir!

10 kilogrammon felül kilogrammonként **1.44 K.**

Nagy mennyiség vásárlásánál

árengedmény!

Szállítok circa 100 és 200 kg.-os hordókban

Marschall Nándor

I-ső rangu hentes és kolbász áruk üzlete, főhercegi kamarai szállító Székesfehérvár, Kossuth-utca 6. szám.

NOXIN

CZIPÓ CRÉME A LEGJOBB.

FŐRAKTÁR ZALAEGRSZEGEN,

D. HORVÁTH ANTAL

UR DROGUERIJÁBAN.

DROGERIA

« AZ „ARANY KERESZT”-HEZ ZALAEGRSZEGEN. » Széchenyi-tér 4. szám, plebánia épület. Az „Arany-Bárány” szállodával szemben

Az idény közeledtével ajánlom valódi chinai és orosz thea különlegességeimet, különösen a „**Gentry Thea**” keveréket. Egyenesen Angliából hozott valódi és kitűnő **Jamaika, Cuba és Ananasrum** féleségeimet. — Francia és magyar Cognacot. Malaga, Scherry, tokaji és szomorodni gyógyboraimat. — Az összes háztartási és fényképészeti cikkeimet. — Modern francia és angol pipere- és illatszereimet. — A legfinomabb

GENTRY kávé keverék!

kilója 3 K 20 f.

D. Horváth Antal.

Csépléshez, tégla gyártáshoz, fűtéshez alkamas, kitűnő minőségű

K Ö S Z É N

kapható jutányos árért, nagyban és kicsinyben házhoz szállítva

Weinberger Hermán és Fia cégnél Zalaegerszegen.

Ifj. Horváth Jenő Zalaegerszeg, a „Korona“ mellett.

Üzletáthelyezés miatt az összes raktáron levő cikkek, egym.: férfi ingek, nyakkendők, férfi. női

és legszebb gyermek harisnyák, cerna kesztyűk, derékfűzők, eső- és napernyők, szivar, dohány és pénztárcák, iskola táskák, pipere cikkek, evőeszközök, kefeáruk és fésűk. különféle csipkék, szalagok és himzések, az összes kézimunkák mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Az acetylen világító készüléket a villanyvilágítás bevezetése miatt olcsón eladom.

Ismert szolid kiszolgálás! Utólérhetetlen olcsó árak!

VIDOR LIPÓT ZALAEGERSZEG.

Kazinczy-tér. Dr. Keresztury ház.

a „Dürkopp“ kerékpárok egyedüli elárúsítója.

Kedvező fizetési feltételek és jutányos árak mellett ajánl mindenféle rendszerű

varrógépeket.

Magyar, amerikai, angol és német gyártmányok.

Fényképezési cikkek dus raktára.

Elektrotechnikai cikkek. Házi sürgönyök teljes berendezése jutányos árt. Az ehhez szükséges összes kellékek raktáron vannak.

Leipzig harmonikák.

Szentképek dus választékban.

Levélbeli megkeresésre árajánlatot küldök s meghívásra házhoz megyek.

IDEGBETEGEK!

Kérjenek ingyen prospektust a gyengeség elleni

Gyökere
gyógymódról.

Tudományos ismertetéseket 40 fillér posta bélyeg beküldése ellenében küld

GÜNSBERGER ZSIGMOND

Wien XX. Wallensteinstrasse 31. sz.

Eladó Nori csikók.

Az Alsólendva — lentii uradalmak főbérnöksége saját tenyészetéből 15 drb szép Nori faj választott mén és kanca csikó egyesleg is eladó. — Ár megállapodás szerint.

A venni szándékozók forduljanak az

Uradalmi főbérnökség számvevőségéhez
Alsólendván.

CYOMORBETEGEKNEK,

akik meghűlés, gyomortulterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg éledelek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorban, gyomorkatharusban, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban** szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül. Erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hatatosan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, fűfájás, felbőgés, gyomorégés, melyek idült gyomorhajtóknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek.

Szorulás, köhikafájdalmak, szíverés, átmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, a melyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növény bor üvegeként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalaszentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Deveser, Kiscell, Muraszombat, Bellatince, Marcali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Németújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszerdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádass, Vaspör, Szécs, Baksa, Bak, Pölöske, Zalaszentlászló, Bóba, Középbisztrice, Pince, Páka, Ujudvar, Nagy-rada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyírad, Ajka gyógyszerárakban illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész Osztrák-Magyar Monarchiában a gyógyszerárakban.

Utazatóktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.